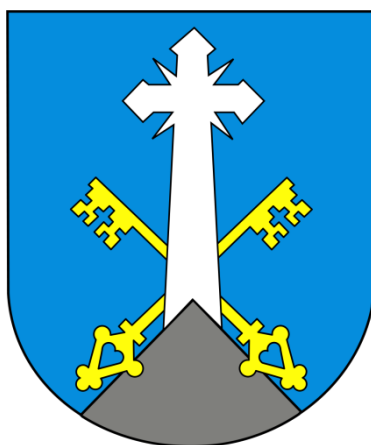

SPRAWOZADNIE ZA OKRES 2 LAT Z REALIZACJI

Gminnego Programu Opieki Nad Zabytkami Gminy Miejskiej Zakopane na lata 2018-2021

12.09.2018r. – 12.09.2020r.

Zakopane, wrzesień 2020r.

SPIS TREŚCI

1. WPROWADZENIE	5
2. REALIZACJA GMINNEGO PROGRAMU OPIEKI NAD ZABYTKAMI	7
3. PODSUMOWANIE I WNIOSKI KOŃCOWE	68

dokument opracowany przez:

BIURO MIEJSKIEGO KONSERWATORA ZABYTKÓW W ZAKOPANEM – URZĄD MIASTA ZAKOPANE

Natalia Skiepmo

Małgorzata Staszal

w porozumieniu z:

BIURO PLANOWANIA PRZESTRZENNEGO – URZĄD MIASTA ZAKOPANE

WYDZIAŁ STRATEGII I ROZWOJU – URZĄD MIASTA ZAKOPANE

WYDZIAŁ MIENIA I NADZORU WŁAŚCICIELSKIEGO – URZĄD MIASTA ZAKOPANE

WYDZIAŁ KULTURY – URZĄD MIASTA ZAKOPANE

ZAKOPIAŃSKIE CENTRUM KULTURY, w tym CENTRUM KULTURY RODZIMEJ „CZERWONY DWÓR”

1. WPROWADZENIE

Gminny Program Opieki nad Zabytkami Gminy Miejskiej Zakopane na lata 2018-2021, porusza kwestie związane z ochroną zasobów dziedzictwa, zlokalizowanych na terenie miasta Zakopane i zgodnie z art. 87 ust.2 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, ma na celu, w szczególności włączenie problemów ochrony zabytków do systemu zadań strategicznych, ochronę oraz wyeksponowanie krajobrazu kulturowego, zahamowanie procesów degradacji zabytków i doprowadzenie do poprawy stanu ich zachowania, podejmowanie działań zwiększających atrakcyjność zabytków dla potrzeb społecznych, turystycznych i edukacyjnych, wspieranie inicjatyw sprzyjających wzrostowi środków finansowych na opiekę nad zabytkami, określenie warunków współpracy z właścicielami zabytków, eliminujących sytuacje konfliktowe związane z wykorzystaniem tych zabytków oraz podejmowanie przedsięwzięć umożliwiających tworzenie miejsc pracy związanych z opieką nad zabytkami.

Podstawą do sporządzenia Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami jest właściwe rozpoznanie dziedzictwa, wyrażone przed wszystkim w zaktualizowaniu i zweryfikowaniu zasobów gminnej ewidencji zabytków, zawierającej w swoim katalogu wszystkie obiekty oraz obszary uznane za zabytkowe, zlokalizowane na terenie miasta Zakopane. Przyjęty przez Radę Miasta Program Opieki nad Zabytkami, jako element polityki samorządowej, służy podejmowaniu planowych działań dotyczących inicjowania, wspierania, koordynowania badań i prac z dziedziny ochrony dziedzictwa kulturowego i krajobrazu kulturowego oraz upowszechniania i promowania dóbr kultury znajdujących się na terenie Zakopanego.

Wymóg opracowania oraz przedłożenia Radzie Miasta sprawozdania, z realizacji Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami, nakłada na Burmistrza, obowiązek wynikający art. 87. [Samorządowe programy opieki nad zabytkami] ust. 5, który mówi że: *z realizacji programów zarząd województwa, powiatu i wójt (burmistrz, prezydent miasta) sporządza, co 2 lata, sprawozdanie, które przedstawia się odpowiednio sejmikowi województwa, radzie powiatu lub radzie gminy.*

Za realizację Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami odpowiada w szczególności jednostka Urzędu Miasta Zakopane, tj. Biuro Miejskiego Konserwatora Zabytków. W sprawozdaniu uwzględniono pracę w zakresie ochrony zabytków, wykonaną przez Wydziały UM Zakopane: Wydział Inwestycji i Rozwoju oraz Wydział Mienia i Nadzoru Właścicielskiego oraz zadania w zakresie promocji, edukacji oraz popularyzacji zakopiańskiego dziedzictwa kulturowego, zrealizowane przy współudziale Wydziału Kultury UM Zakopane oraz Zakopiańskiego Centrum Kultury, w tym fili – „Czerwony Dwór” Centrum Sztuki Rodzimej.

Biuro Miejskiego Konserwatora Zabytków w Zakopanem, działające w strukturach UM Zakopane, realizuje dwa zbiory zadań:

I. Realizacja zadań z zakresu administracji rządowej, powierzonych na mocy Porozumienia z dnia 3 stycznia 2017 r. zawartego pomiędzy Wojewodą Małopolskim a Gminą Miejską Zakopane „w sprawie powierzenia niektórych spraw z zakresu właściwości Małopolskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków” oraz Aneksu do Porozumienia z dnia 5 września 2019r.

W ramach realizacji zadań powierzonych za okres sprawozdania (od dnia 12.09.2018r. do 12.09.2020r.), Biuro Miejskiego Konserwatora Zabytków rozpatrzyło 434 sprawy, w tym 114 w

formie uzgodnień/pozwoleń/decyzji administracyjnych, zredagowano blisko 820 pism w ramach realizacji zadań powierzonych z zakresu ochrony zabytków i opieki nad zabytkami.

II. Realizacja zadań własnych gminy z zakresu ochrony zabytków i opieki nad zabytkami:

1. Uchwały w sprawie: przyznania dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków.
2. Uchwała nr LIV/778/2018 Rady Miasta Zakopane z dnia 12.09.2018r., w sprawie: przyjęcia Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami Gminy Miejskiej Zakopane na lata 2018-2021.

Niniejsze sprawozdanie ma na celu prezentację oraz ocenę realizacji zadań własnych gminy z zakresu ochrony zabytków i opieki nad zabytkami, w przedmiocie realizacji Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami Gminy Miejskiej Zakopane na lata 2018-2021, za okres 2 lat od daty uchwalenia Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami, tj. od dnia 12.09.2018r. do 12.09.2020r.

Celem strategicznym Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami Gminy Miejskiej Zakopane na lata 2018 – 2021 jest:

OCHRONA I ZACHOWANIE ZASOBÓW DZIEDZICTWA, BUDUJĄCYCH TOŻSAMOŚĆ MIESZKAŃCÓW ORAZ MIEJSCA.

Realizacja celu strategicznego odbywa się w oparciu o trzy priorytety, w których zawarto długofalowe kierunki działań wraz z zadaniami do zrealizowania w przeciągu czterech lat obowiązywania Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami Gminy Miejskiej Zakopane. Priorytetami są:

- **Priorytet I: Ochrona zasobów dziedzictwa.**
 - Poprawa stanu zachowania zabytków i powstrzymanie procesów ich degradacji.
 - Podejmowanie działań ochronnych, zapobiegających niszczeniu zabytków.
- **Priorytet II: Wzmocnienie narzędzi ochrony krajobrazu kulturowego oraz świadome kształtowanie przestrzeni.**
 - Zintegrowana ochrona dziedzictwa kulturowego oraz środowiska przyrodniczego.
 - Ochrona krajobrazu kulturowego poprzez standaryzację elementów przestrzeni miejskiej.
 - Rozszerzenie zasobu i ochrony dziedzictwa kulturowego.
- **Priorytet III: Promocja i edukacja dziedzictwa kulturowego służąca budowaniu tożsamości.**
 - Działania informacyjne.
 - Działania edukacyjne.
 - Promocja i popularyzacja dziedzictwa kulturowego.

2. REALIZACJA GMINNEGO PROGRAMU OPIEKI NAD ZABYTKAMI

PRIORYTET I: OCHRONA ZASOBÓW DZIEDZICTWA.

KIERUNKI DZIAŁAŃ	ZADANIA	LICZBA/ILOŚĆ
Poprawa stanu zachowania zabytków i powstrzymanie procesów ich degradacji.	Kontynuacja udzielania dotacji z budżetu gminy na prace konserwatorskie i restauratorskie oraz roboty budowlane przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków.	8

1. Uchwała nr VII/90/2019 Rady Miasta Zakopane z dnia 30 maja 2019 roku w sprawie przyznania dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków, w wysokości 22 000,00 zł, na sfinansowanie prac konserwatorskich, restauratorskich lub robót budowlanych, w obrębie zabytkowej willi "Jadwiniówka I", zlokalizowanej w Zakopanem przy ul. Zamoyskiego 32.

Willa „Jadwiniówka I”, położona przy ul. Zamoyskiego 32 w Zakopanem, objęta jest ochroną prawną na podstawie wpisu do rejestru zabytków decyzją z dnia 24.01.1986r. pod numerem A-437 oraz decyzją z dnia 09.10.2006r. pod numerem [A-66/M]. Willa została wzniesiona w 1885r. przez Wojciecha Roja według projektu architekta Tytusa Pius Dziekońskiego, na zamówienie dra Tytusa Chałubińskiego dla jego córki Jadwigi z Chałubińskich Surzyckiej. Willa założona na rzucie zbliżonym do kwadratu, wzniesiona w konstrukcji wieńcowej z płazów, z zewnątrz oszalowana, osadzona na niewysokiej kamiennej podmurówce, przekryta dachem dwuspadowym z naczółkami, pod którymi znajdują się charakterystyczne balkony wsparte na ozdobnych kroksztynach w postaci wycinanych w desce bocianów. Charakterystycznym elementem budynku są otwarcia dachowe, centralnie usytuowane we wschodniej oraz zachodniej połaci dachowej, wsparte na bogato opracowanych słupach oraz zdobione dekoracjami laubzegowymi. Willa pierwotnie oraz obecnie kryta gontem drewnianym.

Willa „Jadwiniówka I”, posiada wysokie wartości zabytkowe, wartość artystyczną, historyczną oraz naukową. Zachowana jest w pierwotnej bryle, kształcie, gabarytach oraz lokalizacji wraz z kształtem dachu i pierwotnym pokryciem dachowym oraz bogatymi detalami architektonicznymi. Willa posiada wysokie wartości historyczne, związane z osobą doktora Tytusa Chałubińskiego i jego rodziną, która do dnia dzisiejszego jest właścicielem obiektu. Willa obecnie jest w trakcie remontu, który ze względu na pogarszający się stan techniczny obiektu, należy przeprowadzać sukcesywnie oraz niezwłocznie. Po zakończeniu kompleksowych prac remontowo – budowlanych, obiekt planowany jest do okazjonalnego udostępniania dla zwiedzających, jako miejsce pamięci dra Tytusa Chałubińskiego i jego rodziny.

Wnioskowana kwota została przeznaczona na wykonanie generalnego remontu, wraz z częściową wymianą substancji, w obrębie ganku, mieszczącego wejście główne do willi od strony wschodniej. Wnioskowana kwota stanowi 49% kosztów realizacji zadania.

Mając na uwadze przedłożone wartości zabytkowe, podjęcie uchwały, przyczyniło się do poprawy stanu zachowania cennego dzieła architektury oraz pamięci po wybitnie zadłużonej postaci dla miasta Zakopane – doktorze Tytusie Chałubińskim.

- 2. Uchwała nr VII/91/2019 Rady Miasta Zakopane z dnia 30 maja 2019 roku w sprawie przyznania dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków, w wysokości 37 515,00 zł, na sfinansowanie prac konserwatorskich, restauratorskich lub robót budowlanych w obrębie zabytkowej Chałupy Walczaków-Wójciaków, zlokalizowanej przy ul. Kościeliskiej 78 w Zakopanem.**

Chałupa Walczaków – Wójciaków, położona przy ul. Kościeliskiej 78 w Zakopanem, objęta jest ochroną prawną na podstawie wpisu do rejestru zabytków decyzją z dnia 29 maja 1957r. o numerze A-266 [A-1118/M], tym samym zlokalizowana jest na terenie zabytkowego obszaru ulicy Kościeliskiej. Chałupa została wzniesiona w 1883 roku wraz z zabudowaniami gospodarczymi, tworząc zagrodę. Prezentuje typowy układ dwuizbowego domu mieszkalnego regionu Podhala, gdzie izby rozdzielone są sienią poprzedzoną drewnianym gankiem. Wzniesiona na niewysokiej kamiennej podmurówce, z posadowioną konstrukcją zrębową z płazów, z nieużytkowym poddaszem, przekryta dwuspadowym dachem półszczytowym, pierwotnie krytym gontem drewnianym. Charakterystycznym elementem chałupy, są monumentalne drewniane odrzwia wejścia głównego, bogato zdobione drewnianym kołkowaniem.

Chałupa Walczaków - Wójciaków, posiada wysokie wartości zabytkowe, wartość artystyczną, historyczną oraz naukową. Zachowana jest w pierwotnej bryle, kształcie, gabarytach oraz

lokalizacji wraz z kształtem dachu oraz regionalnym detalami, zdobiącymi elewacje oraz stolarki okienne i drzwiowe. Chałupa jest bezcennym przykładem budownictwa regionalnego zachowanego na współczesnych czasów bez żadnych przekształceń, w tym posiada unikatowe, oryginalne i odrzwia drewniane wejścia głównego, bogato zdobione drewnianym kołkowaniem. Ponadto, wysokie wartości historyczne, związane są również z osobą Jerzego Żuławskiego (pisarz, poeta), który mieszkał i tworzył w chałupie.

Wnioskowana kwota przeznaczona została na wykonanie dokumentacji konserwatorskiej oraz budowlanej, niezbędnej dla rozpoczęcia prac remontowych. Ze względu na stan techniczny obiektu oraz brak użytkowania, rozpoczęcie prac mających na celu użytkowanie budynku było bardzo pilne.

Mając na uwadze przedłożone wartości zabytkowe, podjęcie uchwały, przyczyniło się do zachowania cennego dzieła architektury regionalnej, stanowiącego integralny elementu układu przestrzennego, jednej z najstarszych ulic Zakopanego – ulicy Kościeliskiej. We wcześniejszych latach, Wnioskodawca nie występował o udzielenie dotacji z budżetu Gminy Miasto Zakopane.

- 3. Uchwała nr VII/89/2019 Rady Miasta Zakopane z dnia 30 maja 2019 roku w sprawie przyznania dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków, w wysokości 31 622,00 zł, na sfinansowanie prac konserwatorskich, restauratorskich lub robót budowlanych, w obrębie zabytkowej willi "Koszysta", zlokalizowanej w Zakopanem przy ul. Piłsudskiego 69.**

Willa „Koszysta”, położona przy ul. Piłsudskiego 69 w Zakopanem, objęta jest ochroną prawną na podstawie wpisu do rejestru zabytków decyzją z 10.09.1974r. pod numerem A-423. Najstarsza część budynku została wzniesiona ok. 1890 roku, w formie klastycznej, dwuizbowej chałupy drewnianej. Na niewysokiej kamiennej podmurówce, wzniesiono zasadniczą kondygnację mieszkalną – parter w konstrukcji zrębowej z płazów, przekryty dwuspadowym dachem

półszczytowym, krytym gontem drewnianym. W roku 1902 od strony północno – zachodniej dobudowano drugą, analogiczną chałupę, łącząc zarazem dwa budynki w jeden, o wspólnym rzucie, w kształcie litery L.

Willa „Koszysta”, posiada wysokie wartości zabytkowe, wartość artystyczną, historyczną oraz naukową. Zachowana jest w pierwotnej bryle, kształcie, gabarytach oraz lokalizacji wraz z kształtem dachu i pierwotnym pokryciem dachowym oraz regionalnymi detalami, zdobiącymi elewacje oraz stolarki okienne i drzwiowe. Willa posiada wysokie wartości historyczne, związane z twórczością właściciela obiektu – poety Jana Sztaudyngera oraz faktem, iż do dnia dzisiejszego, willa stanowi archiwum twórczości oraz pamiątek pisarza. Należy podkreślić, że budynek jest dostępny dla osób zwiedzających z zewnątrz, jak również udostępniany wewnątrz, w tym, odbywają się w nim okolicznościowe imprezy organizowane pod patronatem Burmistrza Miasta Zakopane.

Wnioskowana kwota przeznaczona została na kontynuację rozpoczętych w 2018 roku (uchwała nr XLIX/717/2018 Rady Miasta Zakopane z dnia 24 kwietnia 2018r. w sprawie przyznania dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków, w wysokości 62 000,00 zł, na sfinansowanie prac konserwatorskich, restauratorskich lub robót budowlanych, w obrębie zabytkowej willi "Koszysta", zlokalizowanej w Zakopanem przy ul. Piłsudskiego 69), prac remontowo – naprawczych w obrębie połaci dachowych, polegających na wykonaniu zerwanego pokrycia dachowego z gontu modrzewiowego oraz wymiana zniszczonego gontu na nowy gont modrzewiowy.

Mając na uwadze przedłożone wartości zabytkowe, podjęcie uchwały, znacząco poprawiło stan zachowania cennego dzieła architektury regionalnej oraz spuścizny artystycznej poety Jana Sztaudyngera. Udzielenie dotacji było kontynuacją rozpoczętych prac we wcześniejszych latach, na które Wnioskodawca otrzymał dotacje z budżetu Gminy Miasto Zakopane.

- 4. Uchwała nr IX/109/2019 Rady Miasta Zakopane z dnia 26 czerwca 2019 roku w sprawie przyznania dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków, w wysokości 124 924,68, na sfinansowanie prac konserwatorskich, restauratorskich lub robót budowlanych w trybie prac interwencyjnych, w obrębie zabytkowej willi "Jadwiniówka I", zlokalizowanej w Zakopanem przy ul. Zamoyskiego 32.**

Willa „Jadwiniówka I”, położona przy ul. Zamoyskiego 32 w Zakopanem, objęta jest ochroną prawną na podstawie wpisu do rejestru zabytków decyzją z dnia 24.01.1986r. pod numerem A-437 oraz decyzją z dnia 09.10.2006r. pod numerem [A-66/M]. Willa została wzniesiona w 1885r. przez Wojciecha Roja według projektu architekta Tytusa Pius Dziekońskiego, na zamówienie dra Tytusa Chałubińskiego dla jego córki Jadwigi z Chałubińskich Surzyckiej. Willa założona na rzucie zbliżonym do kwadratu, wzniesiona w konstrukcji wieńcowej z płazów, z zewnątrz oszalowana, osadzona na niewysokiej kamiennej podmurówce, przekryta dachem dwuspadowym z naczółkami, pod którymi znajdują się charakterystyczne balkony wsparte na ozdobnych kroksztynach w postaci wycinanych w desce bocianów. Charakterystycznym elementem budynku są otwarcia dachowe, centralnie usytuowane we wschodniej oraz zachodniej połaci dachowej, wsparte na bogato opracowanych słupach oraz zdobione dekoracjami laubzegowymi. Willa pierwotnie oraz obecnie kryta gontem drewnianym.

Willa „Jadwiniówka I”, posiada wysokie wartości zabytkowe, wartość artystyczną, historyczną oraz naukową. Zachowana jest w pierwotnej bryle, kształcie, gabarytach oraz lokalizacji wraz z kształtem dachu i pierwotnym pokryciem dachowym oraz bogatymi detalami architektonicznymi. Willa posiada wysokie wartości historyczne, związane z osobą doktora Tytusa Chałubińskiego i jego rodziną, która do dnia dzisiejszego jest właścicielem obiektu. Willa obecnie jest w trakcie remontu, który ze względu na pogarszający się stan techniczny obiektu, należy przeprowadzać sukcesywnie oraz niezwłocznie. Po zakończeniu kompleksowych prac remontowo – budowlanych, obiekt planowany jest do okazjonalnego udostępniania dla zwiedzających, jako miejsce pamięci dra Tytusa Chałubińskiego i jego rodziny.

Wnioskowana kwota przeznaczona została na wymianę pokrycia dachowego z gontu naturalnego na gont modrzewiowy wraz z wymianą zniszczonych elementów konstrukcyjnych więźby dachowej przy zachowaniu parametrów technicznych oraz kształtu dachu. Wnioskowana udzielona została w trybie prac interwencyjnych.

Mając na uwadze przedłożone wartości zabytkowe, podjęcie uchwały, znacząco przyczyniło się do zachowania cennego dzieła architektury oraz pamięci po wybitnie zadłużonej postaci dla miasta Zakopane – doktorze Tytusie Chałubińskim.

5. Uchwała nr XIV/171/2019 Rady Miasta Zakopane z dnia 18 listopada 2019 roku w sprawie przyznania dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków, w wysokości 17 603, 53 zł, na sfinansowanie prac konserwatorskich, restauratorskich lub robót budowlanych w trybie prac interwencyjnych, w obrębie zabytkowej willi "Cicha", zlokalizowanej w Zakopanem przy ul. Kościeliskiej 42.

Willa „Cicha”, położona przy ul. Kościeliskiej 42 w Zakopanem jest wpisana do rejestru zabytków decyzją z dnia 29.05.1957r. pod numerem A-266 [A-1118/M), wyszczególniona jako "zagroda na pgr.821/1, lwh7783, wł. Karol Kłosowski, ul. Kościeliska 42".

Najstarsza część wzniesiona w 1879 roku, rozbudowywana od 1911 roku przez artystę Karola Kłosowskiego. Willa założona na rzucie litery T, wzniesiona w konstrukcji wieńcowej z płazów, osadzona na niewysokiej kamiennej podmurówce, przekryta dachem dwuspadowym półszczytowym, z otwarciami w formie pulpityw z charakterystycznym balkonem w południowym otwarciu dachowym – szczycie, z bogato zdobioną barierą motywem tańczących góralek. Willa pierwotnie oraz obecnie kryta gontem drewnianym.

Willa „Cicha”, posiada wysokie wartości zabytkowe, wartość artystyczną, historyczną oraz naukową. Zachowana jest w pierwotnej bryle, kształcie, gabarytach oraz lokalizacji wraz z kształtem dachu i pierwotnym pokryciem dachowym oraz bogatymi detalami architektonicznymi. Willa posiada wysokie wartości historyczne, związane z osobą artysty Karola Kłosowskiego i jego rodziną, która do dnia dzisiejszego jest właścicielem obiektu.

Wnioskowana kwota przeznaczona została na naprawę zniszczonego przez wiatr halny balkonu w południowej połaci dachowej, z bogato zdobioną barierą z motywem tańczących góralek. Zniszczone zostało posadowienie balkonu wraz z podłogą drewnianą oraz uszkodzony został detal architektoniczny. Ze względu na pogarszający się stan techniczny zniszczonych elementów, co za

tym idzie całej willi, prace remontowe, naprawcze, konserwatorskie i restauratorskie należy podjąć niezwłocznie. Wnioskowana kwota została udzielona w trybie prac interwencyjnych. Mając na uwadze przedłożone wartości zabytkowe, podjęcie uchwały, znacząco przyczyniło się do poprawy stanu zachowania cennego dzieła architektury oraz pamięci po wybitnie zadłużonej postaci dla miasta Zakopane – artyście Karolu Kłosowskim.

6. Uchwała nr XXII/240/2020 Rady Miasta Zakopane z dnia 25 czerwca 2020 roku w sprawie przyznania dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków, w wysokości 26 000,00 zł, na sfinansowanie prac konserwatorskich restauratorskich lub robót budowlanych w obrębie zabytkowego kościoła pw. Św. Jana Apostoła i Ewangelisty w Zakopanem na os. Harenda 14.

Kościół św. Jana Apostoła i Ewangelisty na Harendzie, położony na osiedlu Harenda 14a w Zakopanem, objęty jest ochroną prawną na podstawie wpisu do rejestru zabytków decyzją z dnia 14.07.1951 o numerze A-269 [A-1265/M]. Kościół św. Jana Apostoła i Ewangelisty na Harendzie, drewniany, wzniesiony około 1719 roku, w konstrukcji zrębowej z płazów, jednonawowy, pierwotnie z belką tęczową, przekryty dachem dwuspadowym, krytym gontem naturalnym, z masywną wieżą od północy, mieszczącą wejście główne, pokryty wewnątrz (nawa oraz prezbiterium) polichromiami barokowymi, jest najstarszym zabytkiem w Zakopanem. Kościół został przeniesiony w obecną lokalizację w 1948 roku z Zakrzowa pod Krakowem. Grunt pod kościół został ofiarowany przez rodzinę artysty Jana Kasprowicza, bezpośrednio w sąsiedztwie willi „Harenda”, domu Kasprowicza. W historii kościoła badaniom należy poddać dwie zasadnicze fazy: okres do momentu przeniesienia, gdzie kościół pełnił funkcje kościoła parafialnego pw. św. Anny w Zakrzowie oraz po przeniesieniu w 1948r. i zmianie patrona, na św. Jana Ewangelistę (z uwagi na fundację rodziny Jana Kasprowicza), i związaną z tym twórczą restauracją polichromii autorstwa artysty Władysława Jarockiego (zięcia Jana Kasprowicza). Kościół na Harendzie wraz z zabytkowym zespołem Muzeum Harenda (willa „Harenda”, mauzoleum Jana Kasprowicza, otoczenie ogrodowo – leśne), stanowią unikatowy kompleks założenia świecko – sakralnego wzniesionego z prywatnej fundacji rodziny Jana Kasprowicza.

Ze względu na bardzo wysokie wartości zabytkowe świątyni, bogatą historię (w tym właściwie nie rozpoznane datowanie kościoła/historię budowy) oraz bardzo zły stan techniczny, wręcz zagrażający bezpośrednio zachowaniu obiektu, pilnie należy podjąć działania, mające na celu zachowanie świątyni dla przyszłych pokoleń.

Wnioskowana kwota została przeznaczona na sporządzenie specjalistycznej dokumentacji konserwatorskiej przedprojektowej, w skład której wchodzi: prace badawczo – inwentaryzacyjne oraz kompleksowy program prac konserwatorskich.

Mając na uwadze przedłożone wartości zabytkowe, podjęcie uchwały, umożliwi rozpoczęcie starań o przeprowadzenie gruntownego remontu konserwatorskiego w obrębie świątyni. Część zadania jest współfinansowana przez Małopolski Urząd Ochrony Zabytków w Krakowie, a deklarowany wkład własny Wnioskodawcy wynosi 15% łącznych kosztów realizacji zadania.

7. Uchwała nr XXII/241/2020 Rady Miasta Zakopane z dnia 25 czerwca 2020 roku w sprawie przyznania dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków, w wysokości 15 000,00 zł, na sfinansowanie prac konserwatorskich restauratorskich lub robót budowlanych w obrębie zabytkowej willi „Harenda” zlokalizowanej w Zakopanem na os. Harenda 12 a.

Willi „Harenda”, w której zlokalizowane jest Muzeum Jana Kasprówicza, położona na osiedlu Harenda 12a w Zakopanem, objęta jest ochroną prawną na podstawie wpisu do rejestru zabytków decyzją z dnia 15 czerwca 2011 o numerze A-1265/M, wchodząc w skład zabytkowego zespołu muzeum, budowli związanych z artystą Janem Kasprówiczem, tj. willi „Harenda”, mauzoleum Jana Kasprówicza, otoczenie ogrodowo – leśne. Willi została zbudowana w 1920 roku przez lokalnego cieślę Jana Klusia – Fudalę, w nawiązaniu do stylu zakopiańskiego. Wzniesiona na kamienno – ceglanej podmurówce, w konstrukcji zrębowej z płazów, z zewnątrz oszalowanej, z mieszkalnym poddaszem, przekryta dwuspadowym dachem półszczytowym, kryta gontem drewnianym. Willi ukształtowana na wzór tradycyjnej, dwuizbowej chałupy góralskiej, rozbudowana z kierunku północno – zachodnim, z centralnie usytuowaną sienią poprzedzoną drewnianą werandą, nad którą w kondygnacji poddasza, ulokowano przeszklony balkon, flankowany przez pulpityowe wygłądy, zlokalizowane w południowo-wschodniej połaci dachowej. Willi „Harenda” – Muzeum Jana Kasprówicza, posiada wysokie wartości zabytkowe, wartość artystyczną, historyczną oraz naukową. Willi, pełni funkcje muzeum, przez co posiada bardzo wysokie wartości historyczne, związane z osobą Jana Kasprówicza, który kupił wille w 1923 roku i mieszkał w niej aż do śmierci. Zasadniczo bryła oraz stylistyka budynku, a przede wszystkim wnętrza od chwili śmierci poety pozostał niezmienione. Wysoką wartością jest założenie przestrzenne, obejmujące prócz willi, mauzoleum poety oraz otoczenie ogrodowo – leśne. Od 1950r. na Harendzie formalnie działa muzeum im. Jana Kasprówicza. Muzeum nie figuruje na liście muzeów państwowych. Obiekt jest ogólnodostępny, a wstęp jest bezpłatny.

Wnioskowana kwota została przeznaczona na renowację stolarki okiennej i drzwiowej. Na remont konserwatorski willi „Harenda” w bieżącym roku kalendarzowym, Muzeum otrzymało wsparcie finansowe z Urzędu Marszałkowskiego w Krakowie.

Mając na uwadze przedłożone wartości zabytkowe, podjęcie uchwały, umożliwi zachowanie cennego dzieła architektury regionalnej oraz przechowanie pamięci po wybitnym poecie, Janie Kasprzowiczu. Udzielenie dotacji jest kontynuacją rozpoczętych prac we wcześniejszych latach, na które Wnioskodawca otrzymał dotację z budżetu Gminy Miasto Zakopane.

8. Uchwała nr XXII/241/2020 Rady Miasta Zakopane z dnia 25 czerwca 2020 roku w sprawie przyznania dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków, w kwocie 9 000, 00 zł, na sfinansowanie prac konserwatorskich restauratorskich lub robót budowlanych w obrębie zabytkowej willi "Jadwiniówka II", zlokalizowanej w Zakopanem przy ul. Zamoyskiego 32a.

Willi „Jadwiniówka II”, położona przy ul. Zamoyskiego 32a w Zakopanem, objęta jest ochroną prawną na podstawie wpisu do rejestru zabytków decyzją z dnia 18.04.1986r. pod numerem A-324 oraz decyzją z dnia 23.05.2007 pod numerem [A-95/M]. Willa została wzniesiona w 1910r. według projektu architekta Tadeusza Praussa jako rozbudowa istniejącej willi „Jadwiniówki I” z 1886r. wzniesionej przez Wojciecha Roja według projektu architekta Tytusa Piusa Dziekońskiego, na zamówienie dra Tytusa Chałubińskiego dla jego córki Jadwigi z Chałubińskich Surzyckiej. Willa „Jadwiniówka II” wzniesiona jest w stylu zakopiańskim, rozwiniętym o charakterystyczne dla architekta innowacje w bryle oraz detalu. Willa założona na rzucie zbliżonym do kwadratu, wzniesiona w konstrukcji wieńcowej z płazów, osadzona na kamiennej podmurówce, przekryta dachem dwuspadowym z przyszychem, kryta blachą płaską, połączona z pierwotną „Jadwiniówką I” wyodrębnionym budynkiem/przewiązką kuchni wraz z głęboką werandą oraz balkonem w parterze scalającym wszystkie budynki, rozpiętym na parterze elewacji południowo – zachodniej. Willa „Jadwiniówka II”, posiada wysokie wartości zabytkowe, wartość artystyczną, historyczną oraz naukową. Zachowana jest w pierwotnej bryle, kształcie, gabarytach oraz lokalizacji wraz z kształtem dachu i pierwotnym pokryciem dachowym oraz bogatymi detalami architektonicznymi. Willa posiada wysokie wartości historyczne, związane z osobą doktora Tytusa Chałubińskiego i jego rodziną. Willa znajduje się bardzo złym stanie technicznym, a ze względu na pogarszający się proces destrukcji i degradacji drewna, remont konserwatorski należy przeprowadzać sukcesywnie oraz niezwłocznie. Przed przystąpieniem do prac remontowo – budowlanych należy uzyskać pozwolenie na budowę oraz pozwolenie konserwatorskie wydane na podstawie programu prac konserwatorskich, o którego sfinansowanie ubiega się Wnioskodawca. Po zakończeniu kompleksowych prac remontowo – budowlanych, obiekt planowany jest do okazjonalnego udostępniania dla zwiedzających, jako miejsce pamięci dra Tytusa Chałubińskiego i jego rodziny.

Wnioskowana kwota stanowi 76% kosztów realizacji zadania. Wkład własny Wnioskodawcy wynosi 24% kosztów realizacji zadania.

Mając na uwadze przedłożone wartości zabytkowe, podjęcie uchwały, umożliwi rozpoczęcie prac, mających na celu zachowanie cennego dzieła architektury oraz pamięci po wybitnie zasłużonej postaci dla miasta Zakopane – doktorze Tytusie Chałubińskim.

KIERUNKI DZIAŁAŃ	ZADANIA	LICZBA/ILOŚĆ
Poprawa stanu zachowania zabytków i powstrzymanie procesów ich degradacji.	Opracowanie stosownej uchwały umożliwiającej udzielanie dotacji z budżetu gminy na prace konserwatorskie i restauratorskie oraz roboty budowlane przy zabytkach wpisanych do gminnej ewidencji (GEZ).	0/2

1. W 2018r., na podstawie art. 7 ust. 1 pkt 9 i art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (tekst jednolity Dz.U.2017poz.1875 z późn. zm.) oraz art. 81 ustawy z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (tekst jednolity Dz.U.2017poz.2187 z późn. zm.) przygotowano pełną treść uchwały w sprawie zasad udzielania dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytku znajdującym się w gminnej ewidencji zabytków, zlokalizowanym na terenie miasta Zakopane.

Z budżetu Gminy Miasto Zakopane miały być udzielane dotacje celowe na dofinansowanie prac konserwatorskich, restauratorskich lub robót budowlanych przy zabytku znajdującym się w gminnej ewidencji zabytków, zlokalizowanym na terenie miasta Zakopane. Dotacja mogła być udzielona po pozytywnym rozpatrzeniu wniosku, każdemu, kto jest właścicielem lub posiadaczem zabytku, jeżeli posiadanie to oparte jest o tytuł prawny do zabytku, wynikający z użytkowania wieczystego, trwałego zarządu, ograniczonego prawa rzeczowego albo stosunku zobowiązaniowego. Dotacja może być udzielona na dofinansowanie nakładów koniecznych na wykonanie prac konserwatorskich, restauratorskich lub robót budowlanych przy zabytku, które zostaną przeprowadzone w roku złożenia przez wnioskodawcę wniosku o udzielenie dotacji. Dotacja ta może obejmować nakłady konieczne na: 1) zabezpieczenie, zachowanie i utrwalenie

substancji zabytku; 2) stabilizację konstrukcyjną części składowych zabytku lub ich odtworzenie w zakresie niezbędnym dla zachowania tego zabytku; 3) odnowienie lub całkowite odtworzenie okien, w tym ościeżnic i okiennic, zewnętrznych drzwi i drzwi, więźby dachowej, pokrycia dachowego, rynien i rur spustowych; 4) wykonanie izolacji przeciwwilgociowej.

Uchwała została sprawdzona pod względem formalno – prawnym, w tym pozytywnie oceniona przez UOKIK, jednakże ze względu na znaczną ilość zabytków w GEZ (tj. 1354 obiekty), ograniczony budżet oraz zły stan techniczny obiektów zabytkowych wpisanych do rejestru zabytków, wymagających priorytecie pilnych prac naprawczych, prace nad uchwałą dla GEZ wstrzymano. W priorytecie zadań w zakresie wsparcia finansowego dla obiektów zabytkowych, są działania mające na celu zabezpieczenie obiektów objętych prawną formą ochrony, jaką jest wpis do rejestru zabytków.

2. Prace konserwatorskie i restauratorskie oraz roboty budowlane przy zabytkach wpisanych do gminnej ewidencji w ramach zadań własnych gminy w zakresie ochrony zabytków.

W roku 2020 rozpoczęto prace konserwatorskie i restauratorskie przy zabytkowych kapliczkach, zlokalizowanych na terenie miasta Zakopane, ujętych w gminnej ewidencji zabytków. Obiekty kultu religijnego najczęściej posiadają nieuregulowany statut prawny, pierwotni właściciele bądź opiekunowie to osoby zmarłe, a właściciele posesji na których zlokalizowane są kapliczki, nie czują sentymentalnego związku z kapliczką. Obiekty popadają w ruinę, ich stan zachowania jest niewłaściwy. W związku z objęciem ochroną konserwatorską kapliczek na terenie miasta Zakopane, w ramach zadań własnych gminy w zakresie ochrony zabytków, na podstawie art. 7 ust. 1 pkt 9 ustawy z dnia 8 marca 1990r. o samorządzie gminnym (Dz.U.2020.713 t.j), przystąpiono do przeprowadzenia zachowawczej renowacji oraz konserwacji, a także robót budowlanych, polegających na wymianie zniszczonych elementów na analogiczne nowe, w obrębie zabytkowych kapliczek, wskazanych przez Komisję ds. renowacji zabytkowych kapliczek i krzyży przydrożnych, zlokalizowanych na terenie miasta Zakopane. Kapliczki planowane do renowacji były zgłaszane przez Mieszkańców Zakopanego od końca 2018 roku.

Podczas posiedzenia Komisji dn. 21.08.2020r. Komisja zadecydowała o przeprowadzeniu prac konserwatorskich i restauratorskich w obrębie 4 obiektów:

- 1) KRZYŻ PRZYDROŻNY – Rondo Dmowskiego/ul. Nowotarska 9, dz. ewid. nr 364/6 obr. 4, ujęty w gminnej ewidencji zabytków miasta Zakopane; koszt renowacji: 5 000,00 zł.

- 2) KRZYŻ PRZYDROŻNY/KRZYŻ CMENTARNY – Rondo Solidarności/Aleje 3go Maja/os. Łukaszówki, dz. nr ew. 737/60 obr. 5, ujęty w gminnej ewidencji zabytków miasta Zakopane; koszt renowacji: 8 000,00 zł.

- 3) kapliczka przydrożna „Na Bachledach” z 1872r. wraz z drewnianym ołtarzykiem, wpisanej do rejestru zabytków województwa małopolskiego pod nr 529 [A-1113/M] z dn. 20.08.1935r., ul. Bachledy 10a na dz. ewid. nr 190 obr. 32; koszt renowacji: 13 000,00 zł.

- 4) kapliczka przydrożna „Na Spyrkówce” z 1900r. ujęta w gminnej ewidencji zabytków miasta Zakopane ul. Spyrkówka 4 na działce ewid. nr 312/1 obr. 32; koszt renowacji: 12 000,00 zł.

KIERUNKI DZIAŁAŃ	ZADANIA	LICZBA/ILOŚĆ
Poprawa stanu zachowania zabytków i powstrzymanie procesów ich degradacji.	Monitorowanie stanu zachowania obiektów zabytkowych wpisanych do rejestru zabytków, stanowiących mienie miasta Zakopane, podejmowanie działań mających na celu zabezpieczenie obiektów, a następnie przeprowadzenie stosownych działań remontowych, w tym współpraca podczas aplikowania o środki na remont.	8

Na bieżąco monitorowane są prace przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków oraz gminnej ewidencji zabytków, stanowiących mienie miasta Zakopane. Opiniowano koncepcje remontów, formułowało wytyczne konserwatorskie do realizacji projektów budowlanych, np:

- Stacja Trafo na działce nr ewid. 650 obr. 12 w rejonie ul. Bulwary Słowackiego (wpis do gminnej ewidencji zabytków):**
 - Przed przystąpieniem do prac należy sporządzić inwentaryzację pomiarowo – rysunkową przedmiotowego budynku oraz szczegółową dokumentację fotograficzną, w tym, szczegółową inwentaryzację profili gzymsów oraz kapiteli pilastrów, bądź innych detali, celem ich odtworzenia. W celu doprecyzowania oraz potwierdzenia przedłożonych poniżej wytycznych, należy przeprowadzić badania architektoniczne obiektu.
 - W obrębie dachu: należy utrzymać/odtworzyć istniejący kształt dachu – dach dwuspadowy, półszczytowy z przyszytem, z dekoracyjnymi „słoneckami” w szczytach (na podstawie fotografii archiwalnych); należy odtworzyć dekoracyjne rysie wraz z drewnianą „podsiubitką” na wzór zachowanych w budynku; należy odtworzyć historyczne pokrycie dachowe w postaci gontu

naturalnego modrzewiowego łupanego; należy przywrócić dekoracyjne, drewniane, regionalne „króle/pazdury” zdobiące szczyty dachu.

- W obrębie elewacji: należy utrzymać parametry, wygląd oraz stylistykę wszystkich elewacji, w tym profile oraz parametry detali architektonicznych; należy przywrócić jednolitą kolorystykę w obrębie elewacji oraz detali architektonicznych, tj. tynki wapienne w kolorze białym, za wyjątkiem łuków pełnych rozpiętych ponad otworami okiennymi kondygnacji I piętra oraz zamurowanego obecnie okna w parterze w elewacji północnej; należy odtworzyć historyczne stolarki okienne na podstawie archiwaliów i zachowanych fragmentarycznie stolarek; należy odtworzyć gontowe daszki w uskoku między kondygnacjami; należy utrzymać pierwotny wygląd kamiennych przypór oraz podmurówki – kamień należy oczyścić mechanicznie.
- W ramach przebudowy dopuszcza się: wykonanie przeprucia otworu drzwiowego w miejscu zarysowanego otworu wejściowego w formie ślepej arkady w elewacji wschodniej z zachowaniem parametrów dekoracyjnych detali obramienia; wykonanie nowej stolarki drzwiowej w nawiązaniu do stolarki historyzującej.
- Bez względu na ochronę konserwatorską podlegają zachowane elementy techniczne stacji trafo, zlokalizowane poniżej arkadowania elewacji południowej oraz północnej, które należy poddać konserwacji oraz renowacji w obrębie stacji, bądź po ich zdemontowaniu, a następnie wtórnie zamontować.
- Wydział Mienia oraz Nadzoru Właścicielskiego rozpoczął starania o wytyczenie służebności dojazdu do Stacji Trafo, zlokalizowanej nad potokiem Bystra, bez drogi dojazdowej.
- Biuro Planowania Przestrzennego podejmuje starania o punktową zmianę miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, dopuszczającą zmianę dotychczasowej formy użytkowania – ze stacji trafo na budynek usługowy/mieszkalny.

2. Stacja Trafo na działce nr ewid. 432/2 i 433/2 obr. 12 przy ul. Droga na Antałówkę (wpis do gminnej ewidencji zabytków):

- Przed przystąpieniem do prac należy sporządzić inwentaryzację pomiarową – rysunkową przedmiotowego budynku oraz szczegółową dokumentację fotograficzną, w tym, szczegółową inwentaryzację profili gzymsów oraz kapiteli pilastrów, bądź innych detali, celem ich odtworzenia. W celu doprecyzowania oraz potwierdzenia przedłożonych poniżej wytycznych, należy przeprowadzić badania architektoniczne obiektu.
- W obrębie dachu: należy utrzymać kształt dachu – dach namiotowy uskokowy bez przyszytych z trójkątnymi otwarciami w każdej głównej z czterech połaci, zdobionymi regionalnym „koniami” oraz motywem „stonecka” – dopuszcza się przeszklenie otwarć w przypadku adaptacji poddasza na cele użytkowe; należy przywrócić pierwotne pokrycie dachowe w postaci gontu naturalnego modrzewiowego łupanego; należy przywrócić dekoracyjne, drewniane, regionalne „króle/pazdury” zdobiące szczyty otwarć dachowych oraz „króle/pazdury” zdobiące dach namiotowy – należy uwzględnić właściwe proporcje dekoracji (mniejsze „króle” dla szczytów otwarć, większy dla dachu namiotowego); w przypadku odkrycia, podczas prowadzonych prac w obrębie dachu, gniazd w murze świadczących o występowaniu rysy drewnianych, należy je odtworzyć analogicznie do rysy oraz deskowania zachowanych w „górnej” stacji trafo nad potokiem Bystra przy ul. Bulwary Słowackiego działka nr ewid. 650 obr. 12.
- W obrębie elewacji: należy utrzymać parametry, wygląd oraz stylistykę wszystkich elewacji, w tym profile oraz parametry detali architektonicznych; należy przywrócić jednolitą kolorystykę w obrębie elewacji oraz detali architektonicznych, tj. tynki wapienne w kolorze białym; należy

utrzymać pierwotny wygląd kamiennych przypór oraz podmurówki – kamień należy oczyścić mechanicznie.

- W ramach przebudowy dopuszcza się: wykonanie nowej stolarki drzwiowej w nawiązaniu do stolarki historyzującej, wykonanie nowej żeliwnej balustrady wraz z utwardzonym dojściem do drzwi wejściowych wyłożonych kamieniem naturalnym; przeprucie otworu okiennego na całej wysokości ślepej arkady/obramienia w elewacji wschodniej – przeszklenie bez szprosów, możliwe drzwi przesuwane, możliwe dekoracje oraz napisy w wyklejeniu mrożonym na powierzchni do 20%, w tym logo oraz herb miasta Zakopane.
- 3. **Willa „Leśniakówka” przy ul. Za Strugiem 5 w Zakopanem (wpis do gminnej ewidencji zabytków):**
 - opiniowanie bieżących remontów w zakresie możliwości docieplenia drewnianej elewacji oraz murowanych piwnic.
- 4. **Willi „Rialto” przy ul. Chałubińskiego 5 w Zakopanem (wpis do rejestru zabytków województwa małopolskiego pod nr A-578 [A-1110/M] decyzja z dn. 12.09.1988r.):**
 - opiniowanie bieżących remontów w zakresie możliwości wymiany podłóg drewnianych, grzejników, okien, naprawy detalu architektonicznego.
- 5. **Pensjonat „Palace” przy ul. Chałubińskiego 7 w Zakopanem (wpis do rejestru zabytków województwa małopolskiego pod nr A-738 [A-406/M] decyzja z dn. 31.05.2000r.):**
 - Pierwotnie pensjonat „Palace” z 1930 r., który został wzniesiony w miejscu spalonej willi „Pepita” dra Chrostowskiego, projektu Stanisława Witkiewicza, pełnił reprezentacyjne funkcje nowoczesnego pensjonatu, zaprojektowanego w duchu modernizmu międzywojennego przez architekta Prota Komornickiego. W czasie okupacji od listopada 1939 roku w „Palace” znajdowała się siedziba Gestapo, budynek zyskał nazwę „Katownia Podhala”. Według szacunków w „Palace” mogło być katowanych ok. 2–3 tys. osób, a zamordowanych mogło być nawet ponad 300 osób. Na ścianach cel, więźniowie pozostawiali wyryte napisy. Napis ze ściany więziennej celi numer 3 wyryty przez Helenę Błazusiak: „Mamo, nie płacz, nie. Niebios Przeczysta Królowo, Ty zawsze wspieraj mnie. Zdrowaś Mario” był inspiracją do III Symfonii op. 36 „Symfonia pieśni żałosnych” Henryka Mikołaja Góreckiego. Znaczna część napisów została jednak zniszczona i usunięta przez powojennych właścicieli i administratorów hotelu „Palace”. W „Palace” więzieni byli między innymi: Kurierzy Tatrzańscy Bronisław Czech, Helena Marusarzówna, Stanisław Marusarz i jego siostry, a także członkowie Konfederacji Tatrzańskiej m. in. Augustyn Suski, Jadwiga Apostoł (Staniszkis), Tadeusz Popek, bł. ks. Piotr Dańkowski, Franciszek Gajowniczek, Izidor Gąsienica-Luszczek oraz twórcy Muzeum: Marian Polaczyk, Władysław Szepelak, Wincenty Galica i wielu innych. Po zakończeniu wojny „Palace” zajęło SB i NKWD, a w 1946 roku odbył się w nim proces przywódców Goralenvolku. Później urządzono tutaj sanatorium przeciwgruźlicze zlikwidowane dopiero w 1978 roku. Po nim budynek był użytkowany jako żłobek miejski. To wtedy zaczęły się pierwsze dewastacje. Piwnice zostały nieco przebudowane, a część napisów wydrapanych na ścianach cel zamalowana. Grupa ocalałych więźniów katowni, z kurierem tatrzańskim Wincentym Galicą na czele, przez wiele lat bezskutecznie starała się o zabezpieczenie śladów niemieckich zbrodni i urządzenie muzeum męczeństwa. Udało się to dopiero w latach 1993 – 94 dzięki postawie dyrektora społecznego liceum, dzierżawiącego budynek. Byli więźniowie urządzili ekspozycję zawierającą zdjęcia i nazwiska ofiar „Palace” oraz ich gestapowskich oprawców, chronili ocalałe ślady zbrodni (kajdany, wydrapane przez więźniów na ścianach napisy, plamy krwi na podłogach), gromadzili dokumenty dotyczące katowni w „Palace” i losów więźniów przewiezionych do obozów

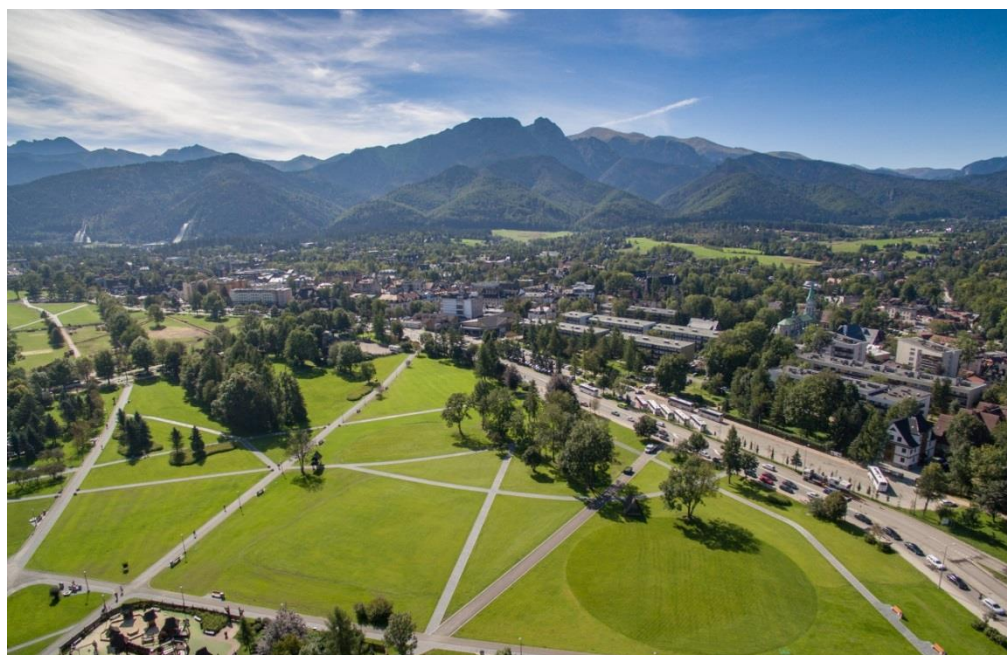
koncentracyjnych. Z uwagi na historię miejsca, szacunku dla zakatowanych ofiar, a także z podziwu dla tych, którzy przetrwali, aby nie zapomnieć, 14 grudnia 2017r. ostatecznie Miasto sfinalizowało zakup budynku „Palace” przy ul. Chałubińskiego 7. Po ponad 70 latach podpisanie aktu notarialnego było historyczną chwilą, tym bardziej, że władze Miasta uzyskały spore dofinansowanie na ten cel. 9 mln zł przekazała ówczesna Premier Beata Szydło, a całkowita cena zakupu wyniosła 11,5 mln zł.

- W celu właściwej realizacji zadania stworzenia Muzeum, Burmistrz Miasta Zakopane, powołał Zespół Zadaniowy ds. opracowania założeń do koncepcji programowo-organizacyjnej „Gminnego muzeum męczeństwa oraz muzeum gór i wybitnych ludzi z nimi związanych”, zwanego dalej „Palace”. Podczas posiedzeń zespołu analizowane są możliwość zagospodarowania budynku, scenariusze wystawy, a także analizowane są możliwość ingerencji w zabytkowy obiekt oraz poszukiwania archiwalnych materiałów ikonograficznych.

6. Modernizacja Równi Krupowej (wpis do rejestru zabytków województwa małopolskiego pod nr A-578 [A-1110/M] decyzja z dn. 12.09.1988r.):

- Rewaloryzacja miejskich terenów zielonych w Zakopanem – Rówień Krupowa Dolna: całkowity koszt inwestycji: 11 882 741,06 zł (łącznie z usługami zieleniarskimi), pozyskane środki: 5 368 831,21zł oraz rewaloryzacja miejskich terenów zielonych w Zakopanem – Rówień Krupowa Górna: planowany koszt inwestycji: 4 173 676,47 zł, pozyskane środki: 138 444,94 zł (w budowie pozostaje plac zabaw oraz siłownia zewnętrzna). Zadanie realizowane przez Wydział Inwestycji i Rozwoju UM Zakopane, dotacje z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska z programu zieleni miejska.
- Rówień Krupowa stanowi unikat w skali kraju. Niezbudowana przestrzeń o charakterze łąki górskiej dwukośnej ze zbiorowiskami roślinności łąkowej – w obrębie Górnej Równi, jest fenomenem w skali światowej. Ze względu na wysokie wartości zabytkowe, Rówień Krupowa decyzją z dnia 23.01.2001 roku, pod numerem A-745/M, została wpisana do Rejestru Zabytków Województwa Małopolskiego. W treści uzasadnienia dla wpisu do rejestru zabytków Równi Krupowej, krajobraz kulturowy został wskazany, jako element najważniejszy, podlegający bezwzględnej ochronie konserwatorskiej, podkreśla się, że: „...*(Rówień Krupowa) jest szczególnym miejscem widokowym, zapewniającym ekspozycję widokową na południe w kierunku Tatr i na północ, na masyw Gubałówki(...)*Obszar Równi Krupowej zasługuje na ochronę, jako park krajobrazowy o charakterze naturalnym, indywidulany i niepowtarzalny element układu urbanistycznego Zakopane, obszar o walorach historycznych i kulturowych oraz szczególne miejsce panoramiczne z szerokim wglądem w panoramę Tatr, miejsce symbolicznie wiążące miasto z górami.” Ideą ochrony tej właśnie przestrzeni, od samego początku było zachowanie oraz utrwalenie krajobrazu kulturowego, poprzez wyłączenie spod zabudowy terenów, celem przeznaczenia ich jako niezbudowanej enklawy zieleni, umożliwiającej eksponowanie panoramy Tatr. Koncepcja ta sięga już przełomu XIX i XX wieku. Bowiem, w 1893 roku Stanisław Będzikiewicz postulował, aby utrzymać rolnicze tereny Równi jako obszar zielony – wyłączony spod zabudowy. Dążenie to znalazło poparcie w ideach z 1901 roku, wyrażonych przez ówczesnego lekarza klimatycznego Tomasza Janiszewskiego oraz redaktora Aleksandra Modlińskiego. Jednakże dopiero w 1904 roku, na wniosek ówczesnego wójta, doktora Andrzeja Chramca, Rada Gminy podjęła uchwałę wyłączającą obszary zielone Równi Krupowej spod zabudowy, celem przeznaczenia na park krajobrazowy.

- W ramach rewitalizacji wyremontowane zostały wszystkie istniejące aleje oraz zbudowane nowe, w miejsce istniejących „wydeptanych” ciągów pieszych. Dodatkowo główne alejki zostały zaopatrzone w pas ruchu rowerowego. Na tereny Równi wprowadzono nowe ławeczki, wolnostojące leżaki oraz udogodnienia dla osób niepełnosprawnych. Historyczna zielen została wzbogacona o nowe nasadzenia, głównie w postaci żywopłotów, mających za zadanie odizolowanie zielonych terenów od ruchu ulicznego. W trakcie realizacji inwestycji sprawowano bezpośredni nadzór na pracami budowlanymi, nad jakością materiałów oraz lokalizacją małej architektury, nadzorowano również prace nad pielęgnacją w obrębie zabytkowej zieleni, dokonywano korekt w zakresie lokalizacji placu zabaw oraz boiska sportowego ze sztuczną nawierzchnią – odstąpiono od realizacji boiska.

7. Remont konserwatorski w willi „Czerwony Dwór” przy ul. Kasprusie 27 (wpis do rejestru zabytków województwa małopolskiego pod nr A-578 [A-1110/M] decyzja z dn. 12.09.1988r.):

- modernizacja budynku „Czerwony Dwór”: dotacja: 3 791 778,03 zł z Regionalnego Programu Województwa Małopolskiego na lata 2014-2020 6.1 Rozwój dziedzictwa kulturowego i naturalnego, poddziałanie 6.1.1 Ochrona i opieka nad zabytkami, całkowity koszt inwestycji: 7 304 403,12 zł. Zadanie realizowane przez Wydział Inwestycji i Rozwoju UM Zakopane.
- Willa „Czerwony Dwór” wzniesiona w stylu zakopiańskim, w latach 1901 – 1902 przez Wojciecha Roja, współpracownika Stanisława Witkiewicza. Budynek założony na nieregularnym rzucie, zbliżonym do kwadratu, elewacja frontowa zwrócona na południe. Willa wzniesiona w konstrukcji wieńcowej z płazów, osadzona na masywnej, kamiennej podmurówce, arkadowanej od południa i wschodu, zawiera jedną kondygnację pełną, w obrębie parteru z płazów oraz dwie kondygnacje w kubaturze dachu. Wysoki dach wielopołaciowy, pokryty blachodachówką z posypką mineralną w kolorze ciemnoczerwony. Elewacje budynku są niesymetryczne, malownicze, dekorowane ciesielskimi elementami konstrukcyjnymi w postaci bogato rzeźbionych rysi w okapach wraz z podrostkami w węglach, dekoracyjnie opracowanymi słupami wiązanymi, zdobionymi psami oraz drewnianym kołkowaniem. Silnym akcentem dekoracyjnym są drewniane bariery i płyciny, zdobione regionalnymi motywami snycerskim w postaci gwiazd z wiciami roślinnymi, czerpakami, lelujami, parzenicami. Analogiczny repertuar form zdobniczych motywów ludowych, został wykorzystany do dekoracji wnętrza willi.
- Przed przystąpieniem do sporządzenia projektu budowlanego, podjęto prace przedprojektowe, mające na celu właściwe rozpoznanie obiektu, tj. sporządzono inwentaryzację pomiarowo – rysunkową, dokumentację fotograficzną, dokumentację konserwatorską, w której zawarto szczegółowo przeprowadzone badania historyczne willi, wartościowanie obiektu, oraz wnioski konserwatorskie, jak również wykonano ekspertyzę techniczną, mającą na celu ocenę stanu zachowania willi, wskazanie elementów zużytych, przeciążonych, koniecznych do wymiany.
- Remont konserwatorski, mający na celu zaadaptowanie willi na potrzeby budynku użyteczności publicznej, pełniącego funkcje związane z upowszechnianiem kultury rodzimej, został przeprowadzony z bardzo niewielką ingerencją w oryginalną substancję zabytkową budynku. W całości zachowano oryginalną bryłę budynku, kubaturę wraz z wyglądem dachu oraz otwarciami w dachu. Zachowano oryginalną substancję – konstrukcję wieńcową ścian drewnianych oraz konstrukcję dekoracyjnych, drewnianych stropów kondygnacji parteru, zaś elementy architektoniczne i dekoracyjne wymagające wymiany zostały odtworzone w historycznych materiałach (drewno, kamień, cegła). Ze względu na zniszczenie elementów bądź niskie wartości zabytkowe – przypadkowo dobudowane elementy, degradujące formę architektoniczną, w ramach prac rozbiórkowych wykonano: rozbiórka podestu wejściowego zewnętrznego – budowa nowego betonowego tarasu wspartego na arkadzie, obłożonego okładziną kamienną, w nawiązaniu do istniejącej podmurówki; rozbiórka schodów gospodarczych od strony północno - zachodniej – budowa analogicznych nowych betonowych, obłożonych okładziną kamienną; rozbiórka zniszczonych kominów – budowa analogicznych nowych z cegły klinkierowej, rozbiórka nieużytkowanych pieców kaflowych bez wartości zabytkowych, rozbiórka części wtórnych ścianek działowych drewnianych, bez ingerencji w zasadniczą konstrukcję nośną. Ze względu na płytkie posadowienie fundamentów, właściwie ich brak, metodą odcinkową wykonano nowe fundamenty żelbetowe przy zachowaniu istniejącej podmurówki kamiennej, fragmentarycznie również wzmacnianej poprzez przemurowywanie analogicznym materiałem kamiennym do istniejących tzw. spaszów (lokalna odmiana kamienia); ze względu na konieczność zwiększenia

nośności stropu oraz niskie wartości zabytkowe, nad kondygnacją piwnic wykonano nowy strop żelbetowy, na którym założono historyczne podłogi drewniane; strop nad kondygnacją parteru nad historycznym salonem oraz jadalnią; wzmocniono zabytkową więźbę dachową, wprowadzono nowe pokrycie dachowe w postaci blachodachówki z posypką mineralną w kolorystyce czerwonej, mającej nawiązywać do historycznego pokrycia dachowego – dachówki ceramicznej; wymieniono niesprawne instalacje wewnętrzne oraz wprowadzono nowe: elektryczną, odgromową, wentylacyjną, wod.-kan., grzewczą), zamontowany został system przeciwpożarowy, alarmowy, ogrzewanie geotermalne oraz nowoczesny, elektroniczny system sterowania oświetleniem wewnętrznym i iluminacją zewnętrzną; budynek przystosowany został do potrzeb osób niepełnosprawnych. Prace remontowe i restauratorskie: renowacja stolarki okiennej i drzwiowej oraz częściowa wymiana w ścisłym nawiązaniu do historycznych stolarek; renowacja (czyszczenie z farb oraz wtórnych tynków, impregnacja) stropów drewnianych, bogato dekorowanych sosrębów, ścian wewnętrznych i zewnętrznych; renowacja oraz częściowa wymiana oryginalnych szalowań wewnętrznych; czyszczenie oryginalnych drewnianych płazów oraz detali architektonicznych metodą piaskowania strumieniowego z zewnątrz oraz we wnętrzach, ze szczególnym uwzględnieniem snycerskich detali architektonicznych w postaci regionalnych zdobień; renowacja oryginalnych, zabytkowych pieców kaflowych; odtworzenie kominów z zachowaniem pierwotnej formy z ozdobnymi koronami, odtworzenie innych dekoracyjnych elementów dachu – drewnianych szalowań szczytów, słonecek, pazdurów, koni; odtworzenie barier drewnianych z snycerskim motywami ludowym w obrębie balkonu pierwszej kondygnacji elewacji południowej oraz wprowadzenie nowej, analogicznej bariery, prowadzącej do wejścia głównego. W ramach realizacji inwestycji przekształceniom uległy nieużytkowe piwnice, które pogłębiono i zmodernizowano, celem dostosowania do funkcji użytkowych. W obrębie parteru nieznacznie powiększono otwór drzwiowy łączący salon z dawną jadalnią. Podobnie, poprzez rozbiórkę ścianek działowych w obrębie kondygnacji poddasza, utworzono największą salę wystawienniczą. W budynku zmodernizowano wszystkie pomieszczenia sanitarne.

- Obecnie w willi znakomicie funkcjonuje Centrum Kultury Rodzimej „Czerwony Dwór”. W Czerwonym Dworze odbywają się wystawy podhalańskich twórców, warsztaty sztuki i rzemiosła ludowego oraz wykłady i prelekcje, na miejscu można również nabyć rękodzieło podhalańskich twórców ludowych.

8. Rewitalizacja budynków Dworca PKP przy ul. Chramcówki 35 i 35a (wpis do rejestru zabytków województwa małopolskiego pod nr A-698 [A-1101/M] decyzja z dn. 07.06.1993):

- Prace remontowo – konserwatorskie w trakcie realizacji. Dotacja: 5 159 551,03 zł, z Regionalnego Programu Województwa Małopolskiego na lata 2014-2020 6.1 Rozwój dziedzictwa kulturowego i naturalnego, poddziałanie 6.1.1 Ochrona i opieka nad zabytkami, całkowity koszt inwestycji: 15 654 337,12 zł. Zadanie realizowane przez Wydział Inwestycji i Rozwoju UM Zakopane.
- Prace związane z budową dworca kolejowego w Zakopanem, rozpoczęto w 1899 roku i trwały do 1901 roku. Budynki wzniesiono na terenie ofiarowanym przez hrabiego Władysława Zamoyskiego według projektu Henryka Starcka. Pierwotnie było to założenie składające się z piętrowego budynku głównego wraz z przylegającym niższym, horyzontalnym budynkiem stacji oraz wolnostojącym budynkiem piętrowym, przeznaczonym na cele biurowe i mieszkalne. Wszystkie budynki wymurowano z cegły i otynkowano, przekryto dachami dwuspadowymi, krytymi dachówką ceramiczną. Elewacje budynków posiadają delikatne klasycyzujące detale architektoniczne i cechują się regularną, wyważoną artykulacją. Założenie na terenie Zakopanego dworca kolejowego było fundamentalne znaczenie w rozwoju miasta. Oprócz skomunikowania miasta ze światem, Zakopane otworzyło się również na nowe materiały i technologie, związane z rozwojem budownictwa. Rzadko dotychczas stosowane cegła czy dachówka ceramiczna, mogły być z łatwością dostarczone na place budowy, wznoszonych obiektów murowanych. Ważnym elementem w rozwoju architektonicznym budynków, było organizowanie przez miasto Narciarskich Mistrzostw Świata FIS, w roku 1929, 1939 i 1962. Największym przekształceniom uległ dawny budynek peronu, pierwotnie parterowy. Dawna remiza kolejowa została wchłonięta w zabudowę dworcową po II wojnie światowej i utraciła swój pierwotny charakter architektoniczny. Charakter architektoniczny nadbudowy został utrzymany w pierwotnym stylu. Do najcenniejszych obiektów należą dwa skrajne piętrowe obiekty – wschodni mieszczący pierwotnie kasy, biura i pomieszczenia służbowe oraz zachodni – mieszczący pierwotnie biura i mieszkania pracowników kolejowych. Zachowały one pierwotny charakter architektoniczny – narożne lizeny, dekoracyjne nadproża okienne. W obu obiektach zachowały pierwotne klatki schodowe z kamiennymi schodami i kutymi balustradami zaopatrzonymi w pochwyty z twardego drewna. Należą one do najcenniejszych elementów historycznego wyposażenia. Wszystkie pozostałe pomieszczenia, z wyjątkiem piwnic i strychów, całkowicie zmodernizowane, bez historycznego wystroju. Największą wartość zabytkową mają obydwa zachowane budynki piętrowe (główny i biurowo-mieszkalny). Zachowały one zarówno pierwotną formę architektoniczną (bryły, formy dachów, wygląd elewacji, podział stolarki drzwiowej i okiennej). Zachowana dekoracja zewnętrzna – boniowanie ścian, narożne lizeny oraz nadproża okienne. Zewnętrzna stolarka drzwiowa i okienna budynku głównego została wymieniona, przy zachowaniu formy i konstrukcji, a w budynku biurowo-mieszkalnym tylko częściowo. We wnętrzach najcenniejsze są centralne klatki schodowe z kamiennymi schodami i ozdobnymi kutymi balustradami, obecnie pomalowanymi na kremowo (budynek główny) oraz na czarno (budynek biurowo-mieszkalny). Zachowana jest też częściowo stolarka drzwiowa z klatek schodowych oraz wewnątrz pomieszczeń. W żadnym pomieszczeniu nie zachowały się piece kaflowe, które nie-wątpliwie stanowiły pierwotne wyposażenie grzewcze. Wystrój hallu kasowego z początku lat 60. XX wieku.
- W ramach projektu rewitalizacji terenu oraz remontu konserwatorskiego przeprowadzone zostaną prace budowlane, konserwatorskie, restauratorskie oraz zabezpieczające przed

zniszczeniem dwóch budynków dworca, tj. budynku głównego oraz tzw. przychodni. Budynki zostaną odrestaurowane i przygotowane do pełnienia nowych funkcji kulturalno-gospodarczych. Zostanie w nich utworzona mediateka, w której będzie można skorzystać z szerokiej oferty książek, multimediów oraz dostępu do Internetu, a powierzchnia dawanej przychodni zostanie przeznaczona do celów kulturalnych na eventy, wystawy, koncerty, warsztaty.

KIERUNKI DZIAŁAŃ	ZADANIA	LICZBA/ILOŚĆ
Poprawa stanu zachowania zabytków i powstrzymanie procesów ich degradacji.	Partycypacja w inicjowanych działaniach, mających na celu pozyskiwanie funduszy oraz udzielania wsparcia finansowego z budżetu gminy dla zadań związanych z ochroną bądź wymianą historycznych pokryć dachowych, tj. gont oraz dachówka ceramiczna.	1/2

1. Renowacja pomnika PROMETEUSZ ROZSTRZELANY: „TU ZGINĘLI CI, KTÓRZY SIĘGNĘLI PO ZASZCZYTNE MIANO OBROŃCÓW OJCZYZNY 30 MAJA 1944 R.” – Polna Kuźnicka w Zakopanem, przy ul. Aleje Przewodników Tatrzańskich.

W ramach konkursu „Małopolska Pamięta” w 2019r., pozyskano 12 000 zł. z Urzędu Marszałkowskiego w Krakowie, na realizację zadania pn. *PROMETEUSZ ROZSTRZELANY: „TU ZGINĘLI CI, KTÓRZY SIĘGNĘLI PO ZASZCZYTNE MIANO OBROŃCÓW OJCZYZNY 30 MAJA 1944 R.” – Polna Kuźnicka w Zakopanem. Renowacja i konserwacja Krzyża Drewnianego oraz Pomnika.*

Prace restauratorskie i konserwatorskie objęły pomnik „Prometeusz Rozstrzelany” autorstwa Władysława Hasiora, położony przy Alei Przewodników Tatrzańskich oraz zlokalizowany nieopodal krzyż drewniany. Poddane renowacji obiekty upamiętniają wydarzenia z dnia 30 maja 1944r., kiedy to na Polanie Kuźnickiej w Zakopanem, Niemcy dokonali egzekucji 20 Polaków. W miejscu mordu postawiono symboliczny, drewniany krzyż. Po zakończeniu wojny, nieopodal miejsca egzekucji stanął większy krzyż drewniany z napisem: Tu zginęli ci, którzy sięgnęli po zaszczytne miano obrońców ojczyzny 30 maja 1944 roku. Aby w sposób bardziej patetyczny upamiętnić miejsce egzekucji, w 1958r. rozpisano konkurs na projekt pomnika. I-szą nagrodę otrzymał projekt Władysława Hasiora Prometeusz Rozstrzelany, nazywany również Rozstrzelanym Partyzantem. Nad ostateczną wersją artysta pracował kilka lat. Dnia 7 września 1964 roku, w miejscu pierwszego, symbolicznego krzyża drewnianego, stanął granitowy pomnik Prometeusz Rozstrzelany. Pomnik, wzniesiony w 2/3 ze składek społecznych, był wyrazem społecznej potrzeby upamiętnienia miejsca martyrologii, co zawarto w inskrypcji na Pomniku: Ofiarom zbrodni hitlerowskiej społeczeństwo Zakopanego.

Celem zadania było przeprowadzenie zachowawczej renowacji oraz konserwacji obiektów, jak również przeprowadzenie prac porządkowych w obrębie najbliższego otoczenia oraz pielęgnacja zieleni. Zgodnie z ideą artysty, na pomniku utrzymana została symboliczna patyna w postaci rdzawych nacieków.

Realizacja zadania ma na celu przywrócenie właściwej pamięci o zamordowanych, a także ukazanie postawy społecznej mieszkańców Zakopanego, w pełni świadomych tragizmu zbrodni wojennych, będących fundatorem pomnika. Miejsce Pamięci zostanie powiązane z rozbudowywanym Muzeum Walki i Męczeństwa „Palace” w Zakopanem.

Prace konserwatorskie zostały przeprowadzone z należytą starannością przez dyplomowanego konserwatora dzieł sztuki, Pana Cezarego Michno.

2. Dotacje z budżetu Gminy Miasto Zakopane na wymianę pokrycia dachowego z gontu drewnianego na gont drewniany.

W czasie realizacji GPONZ Urząd Miasta Zakopane nie występował do podmiotów zewnętrznych o udzielenie dotacji na naprawę/wymianę zniszczonych pokryć dachowych z gontu naturalnego. Natomiast, w ramach zadań własnych gminy w zakresie ochrony zabytków, udzielono 3 dotacji w 2018 oraz 2019r. z przeznaczeniem na wymianę zniszczonego pokrycia dachowego z gontu na dwóch obiektach wpisanych do rejestru zabytków województwa małopolskiego:

- uchwała nr VII/89/2019 Rady Miasta Zakopane z dnia 30 maja 2019 roku w sprawie przyznania dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków, w wysokości 31 622,00 zł, na sfinansowanie prac konserwatorskich, restauratorskich lub robót budowlanych, w obrębie zabytkowej willi "Koszysta", zlokalizowanej w Zakopanem przy ul. Piłsudskiego 69 -prace będące kontynuacją do udzielonej w 2018 roku dotacji: uchwała nr VII/89/2019 Rady Miasta Zakopane z dnia 30 maja 2019 roku w sprawie przyznania dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków, w wysokości 62 000,00 zł, na sfinansowanie prac konserwatorskich, restauratorskich lub robót budowlanych, w obrębie zabytkowej willi "Koszysta", zlokalizowanej w Zakopanem przy ul. Piłsudskiego 69.
- uchwała nr IX/109/2019 Rady Miasta Zakopane z dnia 26 czerwca 2019 roku w sprawie przyznania dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków, w wysokości 124 924,68, na sfinansowanie prac konserwatorskich, restauratorskich lub robót budowlanych w trybie prac interwencyjnych, w obrębie zabytkowej willi "Jadwiniówka I", zlokalizowanej w Zakopanem przy ul. Zamoyskiego 32.

3. Biuro Miejskiego Konserwatora Zabytków planuje nawiązać współpracę z Podkarpackim Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków oraz Śląskim Konsekratorem Zabytków (Delegatura w Bielsku – Białej) jak również z sąsiednimi gminami: Kościelisko, Bukowina Tatrzańska, Czarny Dunajec, gdzie występują analogiczne problemy, związane ze znikaniem gontu naturalnego z krajobrazu kulturowego miejscowości.

KIERUNKI DZIAŁAŃ	ZADANIA	LICZBA/ILOŚĆ
Podejmowanie działań ochronnych, zapobiegających niszczeniu zabytków.	Systematyczne przeprowadzanie kontroli przestrzegania i stosowania przepisów dotyczących ochrony zabytków i opieki nad zabytkami, a następnie wydawanie pokontrolnych zaleceń konserwatorskich.	7

Przeprowadzanie kontroli na podstawie art. 38 ustawy z dnia 23.07.2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami możliwe jest tylko i wyłącznie w stosunku do obiektów wpisanych do rejestru zabytków; zgodnie z podziałem kompetencji przekazanych Burmistrzowi Miasta Zakopane Porozumieniem z dnia 3 stycznia 2017 r. zawartym pomiędzy Wojewodą Małopolskim a Gminą Miejską Zakopane „w sprawie powierzenia niektórych spraw z zakresu właściwości Małopolskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków”, Burmistrz jest uprawniony do kontroli: prac w obrębie zabytkowych cmentarzy oraz montażu nośników reklamowych na obiektach wpisanych do rejestru zabytków (w roku 2019 zakończono kontrole wszystkich obiektów zabytkowych na których zamontowane są tablice reklamowe). Szczególną uwagę poświęcono obiektom zlokalizowanym w rejonie ul. Krupówki – na obszarze Parku Kulturowego Krupówki. Dzięki przeprowadzonym kontrolom, wystosowano zalecenia pokontrolne, nakazujące dostosowanie nośników reklamowych do obowiązujących przepisów prawa miejscowego oraz do wytycznych konserwatorskich, zgodnie z ustawą z dnia 23 lipca 2003r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami.

KIERUNKI DZIAŁAŃ	ZADANIA	LICZBA/ILOŚĆ
Podejmowanie działań ochronnych, zapobiegających niszczeniu zabytków.	Bieżące podejmowanie działań w sytuacjach zagrożenia obiektów bądź obszarów zabytkowych poprzez niszczenie, uszkodzenie zabytków nieruchomych, zawiadamianiem stosownych organów;	16

- Ilość: 4 – zawiadomienia do organów w związku z uszkodzaniem zabytku nieruchomego jako przestępstwo z art. 108 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami. Interwencje podejmowane są na bieżąco, w przypadku stwierdzenia nielegalnego wyburzania obiektu, samowolnej rozbudowy, przebudowy czy w przypadku widocznych działań, polegających na samowolnych modernizacjach zabytku, bądź w przypadku celowego niewłaściwego użytkowania obiektu, celem jego zniszczenia.
- Ilość: 9 – zawiadomień do organów ścigania tytułem wykroczenia z art. 112 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, poprzez naruszenie ustaleń uchwały Rady Miasta Zakopane z

dnia 01.03.2007r Nr VII/78/2007 (Dz. Urz. Woj. Małop.2007.245.1635 z dnia 2007.04.05 ze zm.) w sprawie utworzenia Parku Kulturowego Kotliny Zakopiańskiej (PKKZ), zwłaszcza poprzez naruszenie następujących ustaleń uchwały:

1. W rejonach Parku Kulturowego ochronie podlega krajobraz kulturowy. W tym celu zabrania się prowadzenia robót budowlanych, oraz działalności przemysłowej, rolniczej, hodowlanej, handlowej lub usługowej, które mogą prowadzić do m.in.

- zniszczenia osi i otwarć widokowych,

- zniszczenie kompozycji zieleni urządzonej, w tym zadrzewień i terenów otwartych oraz otwartych terenów rolnych.

(...)

2. Składowanie mas ziemnych oraz zmianę ukształtowania terenu dopuszczalne są wyłącznie w oparciu o dokumenty związane z realizacją inwestycji i robót budowlanych, na zasadach określonych przez przepisy odrębne.

Najczęściej interwencje podejmowane są w związku z formowaniem – budową nasypów ziemny, kształtowanych pod nielegalne inwestycje w terenach zielonych. Bardzo często również na działkach rolnych celowo składowane są odpady/urobek ziemny, co stanowi zmianę naturalnego ukształtowania otwartych terenów zielonych, podlegających ochronie jako krajobraz kulturowy kotliny zakopiańskiej.

3. Ilość: 3 – mediacje z właścicielem – zażegnanie konfliktu/niszczenia zabytku, skuteczne pouczenie inwestora o konieczności zaprzestania prowadzenia prac budowlanych, prowadzących do naruszenia art. 108 ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami.

PRIORYTET II: WZMOCNIENIE NARZĘDZI OCHRONY KRAJOBRAZU KULTUROWEGO ORAZ ŚWIADOME KSZTAŁTOWANIE PRZESTRZENI.

KIERUNKI DZIAŁAŃ	ZADANIA	LICZBA/ILOŚĆ
Zintegrowana ochrona dziedzictwa kulturowego oraz środowiska przyrodniczego.	Formułowanie wniosków oraz uwag podczas opracowywania nowego studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy.	0

Do Biura MKZ nie wpłynęły żadne wnioski o sformułowanie uwag w związku z przystąpieniem do prac nad nowym studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy.

KIERUNKI DZIAŁAŃ	ZADANIA	LICZBA/ILOŚĆ
Zintegrowana ochrona dziedzictwa kulturowego oraz środowiska przyrodniczego.	Współpraca podczas opracowywania nowych miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz weryfikacja uchwalonych miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego w zakresie obowiązujących zagadnień związanych z ochroną zabytków.	8 – treści możliwe do wprowadzenia w obrębie wszystkich obowiązujących mpzp na terenie miasta
	Formułowanie treści oraz wprowadzanie nowych, bardziej uszczegółowionych zapisów w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, zwiększających ochronę obiektów oraz obszarów zabytkowych, chroniących cenne przestrzenie miasta;	8 – treści możliwe do wprowadzenia w obrębie wszystkich obowiązujących mpzp na terenie miasta

1. Miejscowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego „Zakopianka”.

W odpowiedzi na wnioski Biura Planowania Przestrzennego każdorazowo weryfikowany jest zasób obiektów objętych ochroną konserwatorską, zlokalizowanych na obszarze danego miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego, pod kątem prawidłowego oznaczenia na załączniku graficznym do planu oraz w części tekstowej.

Do Biura MKZ wpłynęły 2 wnioski o uzgodnienie: nowego MPZP o nazwie „Zakopianka”. W odpowiedzi na wnioski, Biuro Miejskiego Konserwatora Zabytków zaproponowało wprowadzenie korekt w stosunku do treści obowiązujących mpzp oraz sformowano nowe zapisy:

USTALENIA OGÓLNE § 3. ust. 1 definicje:

Proponuje się dodawać następujące definicje oraz dokonać korekty w obowiązujących:

- regionalne elementy architektury – należy przez to rozumieć konstrukcyjne bądź dekoracyjne elementy architektury, charakterystyczne dla regionu Podhala, wyrażone poprzez odtwarzanie bądź twórcze interpretowanie elementów, takich jak: rysie, podrostki, opaski, lisice, konie, psy, króle/pazdury, charakterystyczne dla regionu lukarny dachowe w postaci pulpitowych wygląków bądź kapliczek, dachy półszczytowe z przyszytymi, szkarpowane kamienne podmurówki
- regionalny detal architektoniczny – należy przez to rozumieć motywy dekoracyjne, nawiązujące do sztuki regionalnej Podhala, wyrażone poprzez odtwarzanie bądź twórcze interpretowanie motywów sztuki ludowej, takich jak: rozety, gwiazdy, serca, parzenice, leluje, stylizowane wicie roślinne, motywy kwiatowe, formy geometryczne nawiązujące do trójkątów, ostrokątów, form kryształkowych art. déco, dekoracyjne kołkowanie w obrebie otworów okiennych i drzwiowych, motywy słonecka w szczytach
- zachowanie bryły - należy przez to rozumieć zakaz rozbudowy, nadbudowy oraz zmiany geometrii dachu (kształtu dachu oraz kąta nachylenia połaci dachowych) wskazanych w tekście planu budynków, ujętych w gminnej ewidencji zabytków, z dopuszczeniem robót budowlanych.
- odbudowie budynku - należy przez to rozumieć odtworzenie obiektu budowlanego, przy zachowaniu jego pierwotnych gabarytów wymiarów (tj. wysokości, szerokości i długości) oraz kubatury z tolerancją do: 5% w przypadku ich zwiększenia i do 50% w przypadku ich zmniejszenia;
- robotach budowlanych konserwatorskich – należy przez to rozumieć przebudowę i rozbudowę obiektu zabytkowego, mającą na celu podniesienie standardów lokalowych z tolerancją do 10% istniejącej powierzchni zabudowy, przy zachowaniu jego bryły, uwzględniając przywrócenie lub zachowanie cech stylistycznych tego obiektu w zakresie:
a) gabarytów obiektu (w tym geometrii dachu – kształtu dachu oraz kąta nachylenia połaci dachowych, wysokości i szerokości okapów), b) cech charakterystycznych elewacji (podziałów, materiałów wykończeniowych, kolorystyki), c) innych charakterystycznych dla danego obiektu detali architektonicznych (tj. detale, sztukaterie, zdobienia);
- rozbudowa obiektu zabytkowego – należy przez to rozumieć, prace budowlane polegające na zwiększeniu powierzchni zabudowy istniejącego obiektu zabytkowego z tolerancją do 10%, podczas prac obowiązuje odwzorowanie regionalnych elementów architektury i regionalnych detali architektonicznych, uwzględnienie artykulacji i wyglądu elewacji, odtworzenie historycznych stolarek okiennych i drzwiowych, uwzględnienie istniejącej linii okapu, geometrii dachu, pokrycia dachowego, z zastrzeżeniem obniżenia wysokości kalenicy względem zabytkowego obiektu.

Po analizie obowiązujących ustaleń, proponuje się uwzględnić następujące zapisy:

- Dla obiektów ujętych w Gminnej Ewidencji Zabytków:
 - 1) Obowiązuje zakaz:
 - a) tynkowania drewnianych ścian zrębowych oraz kamiennych podmurówek,
 - b) docieplania elewacji od zewnątrz styropianem,
 - c) obkładania elewacji sztucznymi okładzinami, w tym zwłaszcza drewnopodobnymi czy imitującymi kamień, w tym płytek elewacyjnych z kafelek;
 - d) montażu stolarek okiennych i drzwiowych w kolorze innym niż kolor naturalnego drewna, w tym bezwzględny zakaz montażu stolarek PCV w kolorze białym
 - 2) Obowiązuje nakaz:

- a) konserwacji, renowacji bądź rekonstrukcji drewnianych detali regionalnych detali architektonicznych i regionalnych elementów architektonicznych,
- b) przywracania i stosowania historycznych pokryć dachowych, tj. dachówka ceramiczna (marsylka, karpiówka lub płaska w kolorystyce czerwonej), blacha płaska łączona na rąbek stojący bądź w formie paneli zatraskowych (w kolorystyce odcieniach szarości, grafitu lub czarny matowy), gont naturalny,
- c) utrzymania istniejących bądź odtwarzania analogicznych nowych, stolarek okiennych i drzwiowych z uwzględnieniem historycznych podziałów
- d) utrzymania bądź odtworzenia pierwotnych balustrad balkonów, tarasów, schodów bądź innych detali istotnych dla zachowania historycznie utrwalonego wizerunku obiektu.

2. Miejsowy Plan Zagospodarowania Przestrzennego „Kuźnice”.

Ze względu na unikatowy charakter dzielnicy Kuźnice, Biuro Miejskiego Konserwatora Zabytków proponuje utworzyć wpis obszarowy do gminnej ewidencji zabytków w granicach obowiązującego mpzp „Kuźnice”. Zostały przedłożone następujące uwagi odnośnie możliwości kształtowania przestrzeni publicznych oraz ingerencji na terenie zabytkowego:

- w zakresie ochrony krajobrazu kulturowego Kotliny Zakopiańskiej, ustala się: a) zachowanie istniejącego krajobrazu stanowiącego naturalną i półnaturalną mozaikę lasów, łąk, pastwisk z pozostałościami zespołu dworsko-parkowego w Kuźnicach, b) zachowanie charakterystycznego dla obszarów górskich układu pól, łąk, pastwisk, nieużytków z zadrzewieniami i zakrzewieniami śródpolnymi podkreślającymi przebieg granic własności, c)) stopniową poprawę jakości estetyki istniejącej zabudowy i zagospodarowania terenu, w szczególności wokół terenów otwartych Polany Kuźnickiej oraz wzdłuż głównych traków komunikacyjnych, w tym szlaków turystycznych, d) stopniową likwidację obiektów dysharmonijnych, jak zabudowa tymczasowa, napowietrzne sieci infrastruktury technicznej
- ustala się, że cały obszar objęty planem położony jest w granicach wpisu obszarowego do gminnej ewidencji zabytków pn. „Krajobraz Kulturowy Kuźnice”
- w granicach wpisu obszarowego do gminnej ewidencji zabytków pn. „Krajobraz Kulturowy Kuźnice” obowiązuje:
 - a) zachowanie i rewitalizacja historycznego układu i kompozycji urbanistycznej zabudowy Kuźnic, w szczególności w zakresie rozplanowania terenów otwartych Polany Kuźnickiej oraz dawnego założenia dworsko – parkowego,
 - b) stopniowa likwidacja obiektów dysharmonizujących z historyczną zabudową Kuźnic, w szczególności tymczasowych obiektów usługowych i handlowych, tymczasowych i trwałych obiektów gospodarczych i garażowych,
 - c) porządkowanie zapleczy istniejącej zabudowy,
 - d) realizacja nowej zabudowy z zachowaniem specyficznych cech historycznej zabudowy Kuźnic, tj. nowo realizowane budynki murowane: kamienna podmurówka z piaskowca, tynki białe wapienne, rustykalne, kładzione ręcznie, stolarka okienna drewniana skrzynkowa typu polskiego, stolarka drzwiowa drewniana przy uwzględnieniu odtworzenia historycznych podziałów stolarek występujących na terenie Kuźnic, pokrycie dachu gontem naturalnym lub blachą płaską na rąbek stojący; dla obiektów drewnianych ustalenia j/w przy uwzględnieniu: budynku mieszkalne szalowane w nawiązaniu do historycznego układu szalunku, występującego

na terenie Kuźnic, budynki gospodarcze: dopuszcza się pozostawienie w konstrukcji zrębowej z płazów bez szalowania.

e) dostosowanie gabarytów i cech architektonicznych nowo realizowanej zabudowy do historycznej zabudowy sąsiedztwa,

f) zakaz wznoszenia obiektów tymczasowych o funkcji handlowej, gastronomicznej i usługowej

g) wykluczenie lokalizowania obiektów dysharmonizujących z istniejącym zagospodarowaniem, w szczególności naziemnych obiektów infrastruktury technicznej,

h) ochrona i zachowanie obiektów zabytkowych.

- utrzymanie historycznych materiałów oraz pierwotnej kolorystyki.
- w przypadku potwierdzonego w drodze ekspertyzy, złego stanu technicznego obiektu objętego ochroną konserwatorską, dopuszcza się wymianę tylko i wyłącznie zniszczonej substancji na analogiczną nową przy odtworzeniu pierwotnych parapetów, gabarytów oraz kolorystyki przy uwzględnieniu nakazu utrzymania historycznej bryły oraz rzutu.
- dla obiektów ujętych w GEZ murowanych ustanawia się zakaz:
 - okładania elewacji okładzinami drewnianymi i drewnopodobnymi, bądź innych działań mających na celu stylizowanie na pseudoregionalne obiekty w stylistyce regionalnej, bądź wprowadzanie innych elementów dekoracyjnych drewnianych imitujących pierwotne detale architektoniczne
 - docieplania elewacji od zewnątrz styropianem, powodującym przesłaniania detali architektonicznych bądź kamiennych podmurówek
 - zakaz wprowadzania dachówki gontopodobnej
- dla obiektów ujętych w GEZ murowanych ustanawia się nakaz:
 - konserwacji, renowacji bądź rekonstrukcji kamiennych bądź tynkowanych detali architektonicznych
 - utrzymanie bądź odtworzenie historycznych tynków elewacyjnych
 - przywracanie historycznych pokryć dachowych, tj. blacha płaska w kolorystyce szary/grafit, gont naturalny,
 - odtwarzanie historycznych podziałów stolarek drewnianych okiennych i drzwiowych,
 - utrzymanie bądź odtwarzanie pierwotnych balustrad balkonów, tarasów, schodów bądź innych detali istotnych dla zachowania historycznie utrwalonego wizerunku obiektu.
 - w przypadku ustalenia rozwiązań nietypowych - indywidualnych dla danego budynku, dopuszcza się działania mające na celu przywrócenie pierwotnego wyglądu budynku
- dla obiektów ujętych w GEZ drewnianych ustanawia się zakaz:
 - tynkowania drewnianych ścian zrębowych oraz kamiennych podmurówek
 - docieplania elewacji od zewnątrz styropianem
 - obkładania elewacji sztucznymi okładzinami
- dla obiektów ujętych w GEZ drewnianych ustanawia się nakaz:
 - konserwacji, renowacji bądź rekonstrukcji drewnianych detali architektonicznych
 - przywracanie historycznych pokryć dachowych, tj. blacha płaska w kolorystyce szary/grafit, gont naturalny,
 - odtwarzanie historycznych podziałów stolarek drewnianych okiennych i drzwiowych,
 - utrzymanie bądź odtwarzanie pierwotnych balustrad balkonów, tarasów, schodów bądź innych detali istotnych dla zachowania historycznie utrwalonego wizerunku obiektu.
 - jako pokrycie dachowe ustala się historyczne materiały, są to: gont naturalny, blacha płaska w kolorystyce szary/grafit

- w przypadku ustalenia rozwiązań nietypowych - indywidualnych dla danego budynku, dopuszcza się działania mające na celu przywrócenie pierwotnego wyglądu budynku.

3. Do Biura MKZ wpłynęło 7 wniosków informujący o przystąpieniu do korekt/zmian punktowych w obrębie mpzp:

1. „Rówień Krupowa”
2. „Szkołna, Kamieniec, Szpitalna”
3. „Harenda-Wyciągi”
4. „Bachledzki Wierch”
5. „Szymony – Ustup”
6. „Strążyska – Małe Żywcańskie”
7. „Kuźnice”

W odpowiedzi przedłożono dokument redagujący treści w zakresie ochrony konserwatorskiej, dokonano rewizji zasobów GEZ na wskazanym obszarze, wytypowano obiekty najcenniejsze, wskazano obiekty rekomendowane do wyłączenia i do włączenia pod ochronę konserwatorską. Zaproponowano zapisy możliwe są do wdrożenia w innych obowiązujących mpzp na terenie miasta. Po szczegółowej analizie obowiązujących w mpzp zapisów odnoszących się do obiektów ujętych w gminnej ewidencji zabytków, Biuro Miejskiego Konserwatora Zabytków sformowało następujące wytyczne:

- Dla obiektów ujętych w GEZ drewnianych ustanawia się zakaz:
 - tynkowania drewnianych ścian zrębowych oraz kamiennych podmurówek
 - docieplania elewacji od zewnątrz styropianem
 - obkładania elewacji sztucznymi okładzinami
- Dla obiektów ujętych w GEZ drewnianych ustanawia się nakaz:
 - konserwacji, renowacji bądź rekonstrukcji drewnianych detali architektonicznych
 - przywracanie historycznych pokryć dachowych, tj. dachówka ceramiczna, blacha płaska, gont naturalny,
 - odtwarzanie historycznych podziałów stolarek okiennych i drzwiowych,
 - utrzymanie bądź odtwarzanie pierwotnych balustrad balkonów, tarasów, schodów bądź innych detali istotnych dla zachowania historycznie utrwalonego wizerunku obiektu.
 - jako pokrycie dachowe ustala się historyczne materiały, są to: gont naturalny, dachówka ceramiczna w kolorystyce czerwonej angoba, blacha płaska w kolorystyce szary/grafit
 - w przypadku ustalenia rozwiązań nietypowych - indywidualnych dla danego budynku, dopuszcza się działania mające na celu przywrócenie pierwotnego wyglądu budynku
- Dla obiektów ujętych w GEZ murowanych ustanawia się zakaz:
 - okładania elewacji okładzinami drewnianymi i drewnopodobnymi, bądź innych działań mających na celu stylizowanie na pseudoregionalne obiekty w stylistyce regionalnej, bądź wprowadzanie innych elementów dekoracyjnych drewnianych imitujących pierwotne detale architektoniczne
 - docieplania elewacji od zewnątrz styropianem, powodującym przesłaniania detali architektonicznych bądź kamiennych podmurówek
 - zakaz wprowadzania dachówki gontopodobnej, za wyjątkiem obiektów pierwotnie krytych gontem naturalnym, gdzie dopuszcza się odtworzenie historycznego pokrycia dachowego

- Dla obiektów ujętych w GEZ murowanych ustanawia się nakaz:
- konserwacji, renowacji bądź rekonstrukcji kamiennych bądź tynkowanych detali architektonicznych
 - utrzymanie bądź odtworzenie historycznych tynków elewacyjnych
 - przywracanie historycznych pokryć dachowych, tj. dachówka ceramiczna, blacha płaska, gont naturalny,
 - odtwarzanie historycznych podziałów stolarek okiennych i drzwiowych,
 - utrzymanie bądź odtwarzanie pierwotnych balustrad balkonów, tarasów, schodów bądź innych detali istotnych dla zachowania historycznie utrwalonego wizerunku obiektu.
 - w przypadku ustalenia rozwiązań nietypowych - indywidualnych dla danego budynku, dopuszcza się działania mające na celu przywrócenie pierwotnego wyglądu budynku

KIERUNKI DZIAŁAŃ	ZADANIA	LICZBA/ILOŚĆ
Zintegrowana ochrona dziedzictwa kulturowego oraz środowiska przyrodniczego.	Wdrożenie form ochrony mających na celu zachowanie oraz utrwalenie panoram oraz przedpoli ekspozycji zarówno pojedynczych obiektów jak i całych krajobrazów kulturowych;	0
	Ochrona istniejących krajobrazów kulturowych oraz wyznaczanie nowych.	2

Wdrożenie form ochrony, mających na celu zachowanie oraz utrwalenie panoram oraz przedpoli ekspozycji zarówno pojedynczych obiektów jak i całych krajobrazów kulturowych jest kierunkiem działania niemożliwy do zrealizowania bez zmiany zapisów obowiązujących zapisów w mpzp, w zakresie ograniczenia parametrów i intensywności dopuszczanej zabudowy.

Ochrona istniejących krajobrazów kulturowych oraz wyznaczanie nowych jest sukcesywnie wdrażana:

1. **Od 2017r. funkcjonuje wpis obszarowy do gminnej ewidencji zabytków pn. „Krajobraz kulturowy Rówień Krupowa” w granicach mpzp „Rówień Krupowa”.**
2. **W 2020 r. przygotowano materiały dla wpisu obszarowego do gminnej ewidencji zabytków pn. „Krajobraz kulturowy Kuźnice” w granicach mpzp „Kuźnice”.**

Integralnym elementem, wzmacniającym narzędzia ochrony krajobrazu, jest funkcjonowanie w terenach zielonych wskazanych powyżej obszarów, Parku Kulturowego Kotliny Zakopiańskiej, gdzie przedmiotem ochrony są otwarte tereny zielone oraz naturalne ukształtowanie terenu. Należy jednak pamiętać, że wpisy obszarowe do gminnej ewidencji zabytków nie są wystarczającą formą ochrony konserwatorskiej, bowiem pomimo wdrożenia nadzoru konserwatorskiego, nadal obowiązują ustalenia szczegółowe mpzp dla poszczególnych terenów, w który to bardzo często dopuszczono znaczne parametry oraz wskaźniki zabudowy.

KIERUNKI DZIAŁAŃ	ZADANIA	LICZBA/ILOŚĆ
Ochrona krajobrazu kulturowego poprzez standaryzację elementów przestrzeni miejskiej.	Współpraca w zakresie formułowania wniosków oraz treści zawartych w tzw. uchwale reklamowej, w tzw. księdze standardów dla gminy Zakopane, mającej na celu wyeliminowanie z przestrzeni miejskiej elementów niszczących krajobraz kulturowy.	3/ bieżąca partycypacja w działania jednostek Urzędu Miasta Zakopane
	Konsekwentne wypracowanie wysokiej jakości estetycznej dla zabytkowego centrum miasta oraz dla poszczególnych dzielnic (w zakresie kolorystyki obiektów, użytych materiałów, uporządkowania kompozycji elewacji, ograniczenia ilościowego reklam i elementów obcych stylistycznie).	

1. **Biuro Miejskiego Konserwatora Zabytków zostało powołane w skład zespołu zadaniowego ds. sporządzenia projektu uchwały w sprawie ustalenia zasad i warunków sytuowania obiektów małej architektury, tablic reklamowych i urządzeń reklamowych oraz ogrodzeń w celu utworzenia uchwały w sprawie ustalenia zasad i warunków sytuowania obiektów małej architektury, tablic reklamowych i urządzeń reklamowych oraz ogrodzeń, ich gabarytów, standardów jakościowych oraz rodzajów materiałów budowlanych, z jakich mogą być wykonane, na obszarze Gminy Miasto Zakopane.** Uchwała została ukończona, a BMKZ przedłożyło wiele uwag, zwłaszcza w zakresie ochrony zabytkowych przestrzeni oraz obiektów. Zminimalizowano gabaryty urządzeń reklamowych, doprecyzowano możliwości sytuowania szyldów oraz określono kolorystykę. Uchwała jest kompatybilna z zasadami rekomendowanymi w Planie Ochrony Parku Kulturowego obszaru ul. Krupówki.

Ważną część prac poświęcono na ustalenie standardów dla elementów małej architektury oraz ogrodzeniom, które w zasadniczy sposób oddziałują na obiekty zabytkowe i zabytkowe obszary. W związku z powyższym precyzyjnie sformułowano zapisy odnośnie ogrodzeń m.in.:

- zakaz się sytuowania ogrodzeń pełnych, z wyjątkiem ogrodzeń tymczasowych
- nakaz sytuowania ogrodzeń minimalistycznych i ażurowych, nieprzesłaniających budynków, w tym stosowania ażurowych przęseł i słupków metalowych o minimalnych przekrojach.
- dopuszczenie kształtowanie ogrodzeń w postaci żywopłotów lub uzupełnianie ogrodzeń zielenią, w postaci żywopłotów, pnączy lub krzewów, w gatunkach rodzimych dla Tatr i Podhala.
- nakaz wykonywania ogrodzeń z materiałów o wysokiej jakości, dużej wytrzymałości mechanicznej oraz wysokiej odporności na warunki atmosferyczne i dewastację;
- nakaz wykonania ogrodzeń z następujących materiałów: drewno (w tym gont naturalny dla daszków nad ogrodzeniem oraz zadaszeń bram, furtek i śmietników wbudowanych w ogrodzenie), kamień naturalny z wyjątkiem otoczek, metal, stop metalu;
- dopuszcza się stosowanie betonu (z wyjątkiem prefabrykowanych betonowych i żelbetonowych przęseł i ich elementów) – wyłącznie do wykonywania murków fundamentowych (cokołów) i słupów między przęsłowych;
- dopuszcza się stosowanie blachy płaskiej – wyłącznie dla daszków nad ogrodzeniem oraz zadaszeń bram, furtek i śmietników wbudowanych w ogrodzenie;
- dopuszcza się zachowanie naturalnej kolorystyki materiałów lub stosowania kolorystyki w odcieniach czerni, grafitu, szarości i ciemnego brązu;
- zakazuje się stosowania jaskrawej kolorystyki.

Po przyjęciu uchwały w sprawie ustalenia zasad i warunków sytuowania obiektów małej architektury, tablic reklamowych i urządzeń reklamowych oraz ogrodzeń, ich gabarytów, standardów jakościowych oraz rodzajów materiałów budowlanych, z jakich mogą być wykonane, na obszarze Gminy Miasto Zakopane, Biuro Miejskiego Konserwatora Zabytków podejmie współpracę w zakresie sporządzenia księgi standardów dla gminy Zakopane, mającej na celu wyeliminowanie z przestrzeni miejskiej elementów niszczących krajobraz kulturowy.

Za okres sporządzania sprawozdania, w ramach inwestycji miejskich, ingerujących w przestrzeń publiczną, w tym zabytkową, Biuro Miejskiego Konserwatora Zabytków prowadziło bieżącą współpracę z jednostkami:

- Biuro Planowania Przestrzennego
- Wydział Mienia i Nadzoru Właścicielskiego
- Wydział Drogownictwa i Transportu
- Biuro Komunikacji Społecznej i Promocji
- Wydział Kultury
- Wydział Strategii i Rozwoju
- Zakopiańskie Centrum Kultury
- Centrum Kultury Rodzimej Czerwony Dwór

2. Parku Kulturowy Krupówki – bieżące egzekwowanie zapisów uchwały nr XII/183/2015 RADY MIASTA ZAKOPANE z dnia 3 września 2015 r. w sprawie utworzenia parku kulturowego pod nazwą "Park Kulturowy obszaru ulicy Krupówki".

Ulica Krupówki, do połowy lat 80 XIX wieku, nazywane Droga do Kuźnic, łączyła historyczne centrum Zakopanego – Nawsie z przemysłową dzielnicą Kuźnice. Z chwilą uzyskanie przez Zakopane statusu Stacji Klimatycznej w 1886 roku, Krupówki zaczynają dynamicznie rozwijać się, przeistaczając z bitego traktu komunikacyjnego, w najbardziej reprezentacyjną ulicę miasta, przy której wznoszone są najważniejsze i najbardziej okazałe budynki zarówno prywatne jak i budynku użyteczności publicznej. Ponadto, do dnia dzisiejszego, jest to jedyna w Zakopanem ulica o zabudowie zwartej, w charakterze miejskim, o największej intensywności obiektów zabytkowych. Walory artystyczne, historyczne oraz naukowe, zadecydowały o potrzebie ochrony Krupówek jako ważnego interesu społecznego. W związku z powyższym na podstawie Uchwały nr XII/183/2015 Rady Miasta Zakopane z dnia 3 września 2015 r. utworzono Park Kulturowy pod nazwą "Park Kulturowy obszaru ulicy Krupówki". Zgodnie z treścią uchwały:

§ 1. 1. W celu ochrony krajobrazu kulturowego oraz zachowania wyróżniających się krajobrazowo terenów z zabytkami nieruchomymi charakterystycznymi dla miejscowej tradycji budowlanej i osadniczej wzdłuż ciągu ulicy Krupówki, będącego nośnikiem historycznego rozwoju ruralistycznego, urbanistycznego oraz architektonicznego i kulturowego miasta Zakopane, tworzy się park kulturowy pod nazwą "Park Kulturowy obszaru ulicy Krupówki", zwany dalej „Parkiem Kulturowym”.

2. Obszar Parku Kulturowego tworzy teren wzdłuż całej ulicy Krupówki z przyległymi do niej ciągami komunikacyjnymi i widokowymi. Obejmuje on: część ulicy Kościeliskiej – od skrzyżowania z ulicą Krupówki do Starego Cmentarza na Pęksowym Brzyzku wraz ze Starym Kościółkiem, część ulicy Nowotarskiej z najbliższą Krupówkom drewnianą zabudową; ulicę J. Zborowskiego z elewacjami bloków mieszkalnych; część ulicy Kościuszki – od skrzyżowania z ulicą Krupówki do skrzyżowania z Alejami 3 Maja; część ulic Ogrodowej i M. Zaruskiego z d.

Domem Turysty; ulicę gen. A. Galicy; Plac Niepodległości oraz przyległe do niego zabudowania; fragment ulicy Weteranów Wojny, ulicę S. Staszica biegnącą od Parku Miejskiego, przez skrzyżowanie z ulicą Krupówki do Alei 3 Maja; część ulicy J. Piłsudskiego obejmująca najbliższe zabudowania od ulicy Krupówki; najbliższy obszar obejmujący budynki przy skrzyżowaniu ulic Krupówki, S. Witkiewicza, W. Zamoyskiego i K. Tetmajera. Ponadto, Park Kulturowy obejmuje również zabudowania i place które znajdują się w najbliższym otoczeniu samej ulicy Krupówki, a których przestrzeń znacząco oddziałuje na jej walory widokowe i ekspozycję czynną.

3. Dokładne granice Parku Kulturowego określa mapa stanowiąca załącznik nr 1 do uchwały.

4. Wyróżniający się krajobraz kulturowy wokół ulicy Krupówki wraz z zabytkami nieruchomymi, a także związanymi z nimi wartościami niematerialnymi chroni się poprzez:

1) ustanowienie zakazów i ograniczeń uniemożliwiających niszczenie i przestanie materialnego dziedzictwa kulturowego oraz osi, ciągów, punktów i otwarc widokowych,

2) ustanowienie zakazów i ograniczeń uniemożliwiających degradację przestrzeni publicznej nadmierną rozbudową infrastruktury towarzyszącej działalności handlowej i usługowej;

3) działalność edukacyjną i promocyjną wartości kulturowych tego obszaru; 4) działania ukierunkowane na pozyskanie finansowania ze środków zewnętrznych na rewitalizację przestrzeni kulturowej wyznaczonej w niniejszej uchwale.

W celu zapewnienia właściwego funkcjonowania Parku Kulturowego Krupówki oraz zapewnienia przestrzegania zasad zawartych w uchwale, Zarządzeniem nr 274/2019 Burmistrza Miasta Zakopane z dn. 29.11.2019r. powołano zespół ds. zarządzania Parkiem Kulturowym obszaru ulicy Krupówki. W ramach zadań przydzielonych poszczególnym członkom zespołu podejmowane są bieżące interwencje oraz kolegalne opiniowanie składanych przez przedsiębiorców wniosków. Głównym zadaniem zespołu jest wypracowanie jednolitych, wysokich standardów w zakresie montowanych nośników reklamowych, prowadzonych działań reklamowych, promocyjnych oraz działalności handlowej i usługowej. Od czterech lat działania Parku Kulturowego Krupówki, w historycznym centrum Zakopanego widoczne są wyraźne zmiany w jakości, estetyce oraz zmniejszeniu ilości

montowanych nośników reklamowych.

3. Park Kulturowy Kotliny Zakopiańskiej – bieżące egzekwowanie zapisów uchwały nr VII/78/2007 RADY MIASTA ZAKOPANE z dnia 1 marca 2007r. w sprawie utworzenia Parku Kulturowego Kotliny Zakopiańskiej.

W celu ochrony wyjątkowych walorów krajobrazu kulturowego miasta Zakopane oraz wyróżniających się w nim krajobrazowo terenów, w tym historycznie ukształtowanej w wyniku działalności człowieka przestrzeni zawierającej wytwory cywilizacji oraz elementy przyrodnicze utworzony został park kulturowy, pod nazwą Park Kulturowy Kotliny Zakopiańskiej, który obejmuje 2 strefy: tereny otwarte nazwane pas podregłowy i polan oraz tereny zainwestowane nazwane pas zabudowany z elementami zabudowy rozproszonej. Ochronie podlega historycznie ukształtowana forma, skala i funkcja miasta, osie i otwarcia widokowe oraz kompozycje zieleni urządzonej, w tym zadrzewienia i tereny otwarte, w tym tereny rolne. W wyznaczonych strefach wprowadzono ograniczenia w zakresie realizacji zabudowy, z wyjątkiem takiej, która dopuszczona jest przez plan ochrony parku kulturowego lub miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego albo ostateczną decyzję o warunkach zabudowy wydaną przed 16 listopada 2006 roku. W pasie podregłowym i polan umożliwiono zagospodarowanie w zakresie rekreacji, turystyki pieszej, rowerowej lub konnej oraz narciarstwa, a także tradycyjny wypas. W pasie zabudowanym dopuszczono możliwość wykonywania robót budowlanych w zakresie, przebudowy bądź rozbudowy istniejących budynków związanych z poprawą ich standardu przy zachowaniu funkcji obiektów i intensywności zabudowy, prowadzonych w uzgodnieniu z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków. Na terenie parku kulturowego – obejmującego 18 obszarów (Kuźnice, Pod Skocznia – Bystre, Regle, Nosal, Cyrhla, Koziniec i Antałówka, Jagiellońska – Antałówka, Rówień Krupowa, Lipki, Gubałówka I, Krzeptówki, Furmanowa i Kotelnica oraz Tatary, Rafaczówki i Króle oraz Harenda, Koziniec – Droga na Bystre, Bachledzki Wierch, Pardałówka i Balzera, Chłabówka, Wyskówki) – zakazane jest umieszczanie reklam i tablic informacyjnych, z wyjątkiem oznaczeń związanych z działalnością obiektów sportowych, tras narciarskich i turystycznych, tablic lokalizowanych przez Tatrzański Park Narodowy oraz dopuszczonych przez plan ochrony parku kulturowego lub miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego.

Zapisy uchwały, mające na celu ochronę krajobrazu kulturowego, otwartych terenów zielony, zlokalizowanych zarówno w centrum i jak i na obrzeżach miasta, umożliwiają bieżące podejmowane działań prewencyjnych, a w przypadku stwierdzenia naruszeń zapisów uchwały, na podstawie art. 112 ustawy z dnia 23 lipca 2003r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami, o możliwości popełnienia wykroczenia, powiadamiane są organy ścigania.

Egzekwowanie zapisów uchwały o utworzeniu Parku Kulturowego Kotliny Zakopiańskiej, ma na celu ochronę krajobrazu kulturowego miasta Zakopane.

KIERUNKI DZIAŁAŃ	ZADANIA	LICZBA/ILOŚĆ
Rozszerzenie zasobu i ochrony dziedzictwa kulturowego.	Inicjowanie kolejnych wpisów do rejestru zabytków, obiektów stanowiących własność miasta.	3 – obszary 8 – nieruchomości

W związku ze stwierdzoną koniecznością wzmocnienia narzędzi ochrony zabytkowych obiektów oraz obszarów, od 2017r. Małopolski Wojewódzki Konserwator Zabytków w porozumieniu z Burmistrzem Miasta Zakopane, podjęły decyzję o konieczności wdrożenia szeregu postępowań administracyjnych o wpis do rejestru zabytków województwa małopolskiego.

Za okres sprawozdania, w ramach wpisów obszarowych do rejestru zabytków, z pośród nieruchomości stanowiących mienie komunalne miasta Zakopane, wzmocniono ochronę konserwatorską wobec 7 nieruchomości, zlokalizowanych na 3 obszarach wpisywanych do rejestru zabytków.

Wszystkie procedury związane ze wpisem do rejestru zabytków są na bieżącą konsultowane z Biurem Miejskiego Konserwatora Zabytków. Tut. urząd dokonuje weryfikacji obiektów w terenie, a także sprawdza zgodność z treścią decyzji oraz z załącznikiem graficznym – mapą do decyzji o wpisie do rejestru zabytków. Tut. urząd udziela WUOZ, jako organowi prowadzącemu postępowania, merytorycznego wsparcia w zakresie opracowywanych decyzji jak również pod kątem innych niezbędnych formalności, związanych ze wpisem.

Za okres sprawozdania wydano następujące decyzje o wpisie do rejestru zabytków, wraz z wpisaniem nieruchomości, stanowiącymi mienie komunalne miasta Zakopane:

- 1. Układ urbanistyczny oraz zespół budowlany willowej zabudowy na obszarze „Parcele Urzędnicze”, od 1924r., proj. K. Stryjeński; wpis do rejestru zabytków [A-1504/M] z dn. 17.05.2019r. – decyzja prawomocna.** W skład zespołu willowego wchodzi następujące nieruchomości gminne:

- ul. Szymanowskiego 4, budynek mieszkalny, drewn., ok. 1935 – zlokalizowany w chronionym prawnie otoczeniu zabytku wpisanego do rejestru zabytku,

- ul. Tuwima, willa „Orlica”, drew., ok. 1927, proj. K. Szpondrowski; wpis do rejestru zabytków [A-1504/M] z dn. 17.05.2019r.

2. Zespół budowlany zabudowy letniskowo-wypoczynkowej w Zakopanem na obszarze ograniczonym ul. Witkiewicza, Jagiellońską, Kościuszki do granicy z Górną Równią Krupową wraz z dz. ew. nr 309/12, otoczeniem oraz nazwami historycznymi obiektów, wpis do rejestru zabytków [A-1513/M] z dn. 24.06.2019r. – decyzja nieprawomocna. W skład zespołu willowego wchodzi następujące nieruchomości gminne:

- ul. Jagiellońska 40, d. Pensjonat „Jerzewo”, drew., 1885

- ul. Jagiellońska 42, willa „Łomnica”, drew., ok. 1890

- ul. Piaseckiego 13, willa „Mazowsze”, drew., ok. 1897, proj. Z. Dobrowolski

3. Historyczny układ urbanistyczny części miasta Zakopanego, w granicach obszaru: oś ul. Witkiewicza od północy, Potok Folszowy od zachodu, od południa rejon ulicy Zwierzynieckiej od przecięcia z Potokiem Folszowym, przez otoczenie pomnika T. Chałubińskiego, do Bulwarów Słowackiego, od wschodu Bulwary Słowackiego i podnóże zboczy Antałówki wraz z gmachem hotelu Bristol w granicach działki nr 148/22 obr. 12; wpis do rejestru zabytków [A-1542/M] z dn. 03.03.2020r. – decyzja nieprawomocna. Na terenie prawnie chronionego obszaru, zlokalizowane są następujące nieruchomości gminne:
- ul. Chałubińskiego 3, willa „Bezimienna”, drew., ok. 1890

- ul. Jagiellońska 35, willa „Od Skocznia” (d. „Ślązaczka”), drew., ok. 1925

- ul. Zamoyskiego 15, willa „Miedziana”, mur., ok. 1935

KIERUNKI DZIAŁAŃ	ZADANIA	LICZBA/ILOŚĆ
Rozszerzenie zasobu i ochrony dziedzictwa kulturowego.	Przyjęcie na terenie gminy kolejnych wpisów obszarowych do gminnej ewidencji zabytków.	2 – obszary planowane do włączenia do gminnej ewidencji zabytków 3 – obszary wpisywane do rejestru zabytków województwa małopolskiego

Wyznaczono i zaplanowano do włączenia do gminnej ewidencji zabytków dwa obszary:

1. **HISTORYCZNY UKŁAD URBANISTYCZNY CZĘŚCI MIASTA ZAKOPANE W GRANICACH „PARKU KULTUROWEGO OBSZARU UL. KRUPÓWKI”** – w granicach obszaru obowiązującego Parku Kulturowego obszaru ulicy Krupówki, przyjętego uchwałą Rady Miasta Zakopane nr XII/183/2015 z dn.03.09.2015r.

Postulaty dotyczące konserwacji: Na terenie chronionego obszaru zlokalizowane są obiekty oraz obszary wpisane do rejestru zabytków odrębnymi decyzjami i w stosunku do nich obowiązuje ścisła ochrona konserwatorska, a wszelkie prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane wymagają uzgodnienia z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków. Chroniony historyczny układ urbanistyczny zawarty jest w granicach obowiązującego Parku Kulturowego obszaru ulicy Krupówki, w związku z powyższym zastosowania mają regulacje zawarte w uchwale Rady Miasta Zakopane nr XII/183/2015 z dn.03.09.2015r. w sprawie utworzenia parku kulturowego pod nazwą "Park Kulturowy obszaru ulicy Krupówki" oraz wytyczne przedłożone w Planie Ochrony Parku Kulturowego

obszaru ulicy Krupówki, przyjętego uchwałą Rady Miasta Zakopane nr XXXVIII/563/2017 z dn. 31.07.2017r.

Na terenie chronionego historycznego układu urbanistycznego obowiązują miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego, a zawarte w nich regulacje odnośnie ochrony konserwatorskiej są obowiązujące. Ponadto, w celu skutecznej ochrony historycznego układu urbanistycznego, w oparciu o Kartę Waszyngtońską (MIĘDZYNARODOWA KARTA OCHRONY MIAST HISTORYCZNYCH ICOMOS, TOLEDO/ WASZYNGTON 1987) przytacza się następujące postulaty konserwatorskie zawarte w dokumencie, w szczególności: Wszystkie miasta na świecie są rezultatem mniej lub więcej spontanicznego rozwoju lub opracowanego planu i jako takie są materialnym odzwierciedleniem zróżnicowania społeczeństw w toku ich dziejów i z tego tytułu wszystkie miasta są historyczne.(...)1. Wartości podlegające ochronie stanowią: zabytkowy charakter miasta oraz zespół elementów materialnych i duchowych będących jego odzwierciedleniem, a w szczególności: a) plan miast określony przez ulice i działki; b) współzależność między zabudową, zielenią i otwartą przestrzenią; c) wygląd wewnętrzny i zewnętrzny budowli, określony skalą, rozmiarami, stylem, konstrukcją i materiałami, kolorem i wystrojem; d) współzależność między miastem lub dzielnicą zabytkową, a otaczającym je środowiskiem naturalnym i kulturowym; e) różne funkcje, które miasto lub dzielnice spełniały w przeszłości. (...) 6. Konserwacja miast i dzielnic zabytkowych polega na stałym utrzymywaniu w dobrym stanie ich zabudowy. (...)7. Nowe funkcje i infrastruktura wynikające z wymogów życia współczesnego winny być przystosowane do charakteru miast zabytkowych.(...) 9. W przypadku konieczności przebudowy budynków lub wprowadzenia nowych elementów do istniejącej zabudowy, wszelkie uzupełnienia powinny być dokonywane z zachowaniem układów przestrzennych i parcelacyjnych oraz skali istniejącej zabudowy tak, jak tego wymaga charakter i wartość zespołu. Wprowadzenie elementów o charakterze współczesnym może przyczynić się do wzbogacenia zespołu pod warunkiem, że nie będą one szkodzić harmonijnej całości jego zabudowy. Przytacza się postanowienia DOKUMENTU Z LA VALETTY W SPRAWIE OCHRONY I ZAGOSPODAROWANIA MIAST HISTORYCZNYCH I DZIELNIC ZABYTKOWYCH, PARYŻ 2011: a – Elementy podlegające ochronie : autentyczność i integralność miast historycznych, których szczególny charakter wyraża się w syntezie wartości materialnych i niematerialnych, takich jak:– plan miasta z siatką ulic, podziałem katastralnym i zielenią oraz współzależność między zabudową zwartą, terenami zieleni i otwartą przestrzenią;– wygląd zewnętrzny i wewnętrzny budynków, skala, rozmiar, styl, konstrukcja, materiał, kolor i wystrój; – współzależność między miastem lub dzielnicą zabytkową a otaczającym je środowiskiem naturalnym i kulturowym (Karta Waszyngtońska); – dawne funkcje miast;– kultura i tradycja, w tym tradycyjne techniki budowy oraz, duch miejsca i cechy składające się na przestrzenną tożsamość; c – Architektura współczesna oraz budynki dawne, adaptowane powinny pozostawać w zgodzie z układem przestrzennym miasta historycznego i powinny poszukiwać indywidualnych środków wyrazu stosownie do skali miejsca, a także nawiązywać dialog z istniejącą zabudową i szerokim kontekstem przestrzennym.

2. KRAJOBRAZ KULTUROWY „KUŹNICE”.

Postulaty dotyczące konserwacji: w granicach wpisu obszarowego do gminnej ewidencji zabytków pn. „Krajobraz Kulturowy Kuźnice” obowiązuje:

a) zachowanie i rewaloryzacja historycznego układu i kompozycji urbanistycznej zabudowy Kuźnic, w szczególności w zakresie rozplanowania terenów otwartych Polany Kuźnickiej oraz dawnego założenia dworsko – parkowego,

- b) stopniowa likwidacja obiektów dysharmonizujących z historyczną zabudową Kuźnic, w szczególności tymczasowych obiektów usługowych i handlowych, tymczasowych i trwałych obiektów gospodarczych i garażowych,
- c) porządkowanie zapleczy istniejącej zabudowy,
- d) realizacja nowej zabudowy z zachowaniem specyficznych cech historycznej zabudowy Kuźnic, tj. nowo realizowane budynki murowane: kamienna podmurówka z piaskowca, tynki białe wapienne, rustykalne, kładzione ręcznie, stolarka okienna drewniana skrzynkowa typu polskiego, stolarka drzwiowa drewniana przy uwzględnieniu odtworzenia historycznych podziałów stolarek występujących na terenie Kuźnic, pokrycie dachu gontem naturalnym lub blachą płaską na rąbek stojący; dla obiektów drewnianych ustalenia j/w przy uwzględnieniu: budynku mieszkalne szalowane w nawiązaniu do historycznego układu szalunku, występującego na terenie Kuźnic, budynki gospodarcze: dopuszcza się pozostawienie w konstrukcji zrębowej z płazów bez szalowania.
- e) dostosowanie gabarytów i cech architektonicznych nowo realizowanej zabudowy do historycznej zabudowy sąsiedztwa,
- f) zakaz wznoszenia obiektów tymczasowych o funkcji handlowej, gastronomicznej i usługowej
- g) wykluczenie lokalizowania obiektów dysharmonizujących z istniejącym zagospodarowaniem, w szczególności naziemnych obiektów infrastruktury technicznej,
- h) ochrona i zachowanie obiektów zabytkowych, utrzymanie historycznych materiałów oraz pierwotnej kolorystyki,
- i) w przypadku potwierdzonego w drodze ekspertyzy, złego stanu technicznego obiektu objętego ochroną konserwatorską, dopuszcza się wymianę tylko i wyłącznie zniszczonej substancji na analogiczną nową przy odtworzeniu pierwotnych parapetów, gabarytów oraz kolorystyki przy uwzględnieniu nakazu utrzymania historycznej bryły oraz rzutu.
- j) dla obiektów ujętych w GEZ murowanych ustanawia się zakaz:
- okładania elewacji okładzinami drewnianymi i drewnopodobnymi, bądź innych działań mających na celu stylizowanie na pseudoregionalne obiekty w stylistyce regionalnej, bądź wprowadzanie innych elementów dekoracyjnych drewnianych imitujących pierwotne detale architektoniczne
 - docieplania elewacji od zewnątrz styropianem, powodującym przesłaniania detali architektonicznych bądź kamiennych podmurówek
 - zakaz wprowadzania dachówki gontopodobnej
- k) dla obiektów ujętych w GEZ murowanych ustanawia się nakaz:
- konserwacji, renowacji bądź rekonstrukcji kamiennych bądź tynkowanych detali architektonicznych
 - utrzymanie bądź odtworzenie historycznych tynków elewacyjnych
 - przywracanie historycznych pokryć dachowych, tj. blacha płaska w kolorystyce szary/grafit, gont naturalny,
 - odtwarzanie historycznych podziałów stolarek drewnianych okiennych i drzwiowych,
 - utrzymanie bądź odtwarzanie pierwotnych balustrad balkonów, tarasów, schodów bądź innych detali istotnych dla zachowania historycznie utrwalonego wizerunku obiektu.
 - w przypadku ustalenia rozwiązań nietypowych - indywidualnych dla danego budynku, dopuszcza się działania mające na celu przywrócenie pierwotnego wyglądu budynku
- l) dla obiektów ujętych w GEZ drewnianych ustanawia się zakaz:
- tynkowania drewnianych ścian zrębowych oraz kamiennych podmurówek
 - docieplania elewacji od zewnątrz styropianem
 - obkładania elewacji sztucznymi okładzinami
- ł) dla obiektów ujętych w GEZ drewnianych ustanawia się nakaz:

- konserwacji, renowacji bądź rekonstrukcji drewnianych detali architektonicznych
- przywracanie historycznych pokryć dachowych, tj. blacha płaska w kolorystyce szary/grafit, gont naturalny,
- odtwarzanie historycznych podziałów stolarek drewnianych okiennych i drzwiowych,
- utrzymanie bądź odtwarzanie pierwotnych balustrad balkonów, tarasów, schodów bądź innych detali istotnych dla zachowania historycznie utrwalonego wizerunku obiektu.
- jako pokrycie dachowe ustala się historyczne materiały, są to: gont naturalny, blacha płaska w kolorystyce szary/grafit
- w przypadku ustalenia rozwiązań nietypowych - indywidualnych dla danego budynku, dopuszcza się działania mające na celu przywrócenie pierwotnego wyglądu budynku.

Niemniej jednak, w toku pracy, urzędy ochrony zabytków, stwierdziły, że forma ochrony zabytkowych obszarów poprzez gminną ewidencję zabytków nie jest wystarczająco skutecznym narzędziem. Wobec powyższego, wyznaczone poprzez gminną ewidencję zabytków, zabytkowe obszary, sukcesywnie wpisywane są do rejestru zabytków województwa małopolskiego. I tak, na podstawie utworzonych obszarowych wpisów do gminnej ewidencji zabytków, do rejestru zabytków, wpisano dwa zabytkowe obszary:

- W oparciu o obszarowy wpis do GEZ pn. Historyczny układ urbanistyczny obszaru „Parcele Urzędnicze”, decyzją z dnia 17.05.2019r. pod numerem A-1504/M, Małopolski Wojewódzki Konserwator Zabytków wpisał: **Układ urbanistyczny oraz zespół budowlany willowej zabudowy na obszarze „Parcele Urzędnicze” – decyzja prawomocna.**
- W oparciu o obszarowy wpis do GEZ pn. Krajobraz kulturowy „Rówień Krupowa”, decyzją z dnia 24.06.2019r. pod numerem A-1513/M, Małopolski Wojewódzki Konserwator Zabytków wpisał: **Zespół budowlany zabudowy letniskowo-wypoczynkowej w Zakopanem na obszarze ograniczonym ul. Witkiewicza, Jagiellońską, Kościuszki do granicy z Górną Równią Krupową wraz z dz. ew. nr 309/12, otoczeniem oraz nazwami historycznymi obiektów – decyzja nieprawomocna.**

KIERUNKI DZIAŁAŃ	ZADANIA	LICZBA/ILOŚĆ
Rozszerzenie zasobu i ochrony dziedzictwa kulturowego.	Współpraca z Wojewódzkim Konserwatorem Zabytków w zakresie udostępniania materiałów potrzebnych do wpisu do rejestru zabytków dla obiektów oraz obszarów z terenu gminy.	3 –obszary wpisywane do rejestru zabytków (1 decyzja prawomocna; 2 decyzje nieprawomocne) 92 - nieruchomości w ramach wpisów obszarowych do rejestru zabytków (22 – wille wpisane do rejestru zabytków w ramach decyzji z dnia 17.05.2019r. pod numerem A-1504/M; 70 – willi w ramach decyzji z dn. 24.06.2019r. pod numerem A-1513/M – decyzja nieprawomocna) 9 - indywidualnie wpisach do rejestru zabytków odrębnymi decyzjami (4 decyzje prawomocne; 5 – postępowań o wpis w toku)

Bieżąca współpraca z Wojewódzkim Urzędem Ochrony Zabytków w Krakowie oraz z Delegaturą w Nowym Targu, weryfikacja obiektów w terenie, typowanie obiektów i obszarów najcenniejszych, przekazywanie informacji niezbędnych do wpisu do rejestru, w tym uzasadnienia merytoryczne, przekazywanie archiwaliów i materiałów historycznych.

- **3 – obszary wpisywane do rejestru zabytków:**

1. Układ urbanistyczny oraz zespół budowlany willowej zabudowy na obszarze „Parcele Urzędnicze”, od 1924r., proj. K. Stryjeński; wpis do rejestru zabytków [A-1504/M] z dn. 17.05.2019r. – **decyzja prawomocna.**
2. Zespół budowlany zabudowy letniskowo-wypoczynkowej w Zakopanem na obszarze ograniczonym ul. Witkiewicza, Jagiellońską, Kościuszki do granicy z Górną Równią Krupową wraz z dz. ew. nr 309/12, otoczeniem oraz nazwami historycznymi obiektów, wpis do rejestru zabytków [A-1513/M] z dn. 24.06.2019r. – **decyzja nieprawomocna.**
3. Historyczny układ urbanistyczny części miasta Zakopanego, w granicach obszaru: oś ul. Witkiewicza od północy, Potok Foluszowy od zachodu, od południa rejon ulicy Zwierzynieckiej od przecięcia z Potokiem Foluszowym, przez otoczenie pomnika T. Chałubińskiego, do Bulwarów Słowackiego, od wschodu Bulwary Słowackiego i podnóże zboczy Antałówki wraz z gmachem hotelu Bristol w granicach działki nr 148/22 obr. 12; wpis do rejestru zabytków [A-1542/M] z dn. 03.03.2020r. – **decyzja nieprawomocna.**

- **92 nieruchomości w ramach wpisów obszarowych do rejestru zabytków:**

- 22 – wille wpisane do rejestru zabytków w ramach decyzji z dnia 17.05.2019r. pod numerem A-1504/M – decyzja prawomocna
- 70 – willi w ramach decyzji z dn. 24.06.2019r. pod numerem A-1513/M – decyzja nieprawomocna

- **9 nieruchomości indywidualnie wpisach do rejestru zabytków odrębnymi decyzjami:**

- 4 decyzje prawomocne:
 - ul. Broniewskiego Władysława 15a, willa „Lu”, drew., 1929r., drew., proj. Józef Cetnarowski; wpis do rejestru zabytków A-1539/M z dn. 20.02.2020r.
 - ul. Brzozowa 21 i 23, willa „Kondradówka”, drew., ok. 1902, / część mur. ok. 1914 proj. E. Wesołowski; wpis do rejestru nr A- 1525/M, decyzja z dn. 27.09.2019r.
 - ul. Chramocówki 14, willa „Polonia”, drew., 1905; wpis do rejestru nr A-1528/M z dn. 02.12.2019r.
 - Hala Gąsienicowa 1, schronisko „Murowaniec”, kam., 1920-1925, proj. Z. Kalinowski, K. Siciński; wpis do rejestru nr A- 1396/M, decyzja z dn. 12.12.2019r.
- 5 postępowań administracyjnych o wpis do rejestru zabytków w toku.

KIERUNKI DZIAŁAŃ	ZADANIA	LICZBA/ILOŚĆ
Rozszerzenie zasobu i ochrony dziedzictwa kulturowego.	Wnioskowanie o uznanie za Pomnik Historii stylu zakopiańskiego oraz Starego Cmentarza „Zasłużonych” na Pęksowym Brzyku wraz ze Starym Kościółkiem i Kaplicą Gąsieniców.	0/2

Zgodnie z wytycznymi narodowego Instytutu Dziedzictwa, „uznanie zabytku za Pomnik Historii jest szczególną formą nobilitacji. Do tego trudnego i niezwykle uprzywilejowania można zgłaszać zabytek nieruchomy o znaczeniu ponadregionalnym, o dużych wartościach historycznych, naukowych i artystycznych, mający znaczenie dla polskiego dziedzictwa kulturalnego, utrwalony w świadomości społecznej i stanowiący źródło inspiracji dla kolejnych pokoleń. Ponadto muszą to być zabytki, które:

- zachowały pierwotną kompozycję przestrzenną lub uległy nieznacznym przekształceniom,
- są jednorodne stylowo lub o czytelnych i zharmonizowanych ze sobą nawarstwieniach,
- są należycie wyeksponowane w przestrzeni miejskiej lub krajobrazie i zachowały pierwotne relacje z otoczeniem,
- są dziełami wybitnych twórców, np.: architektów, planistów, architektów krajobrazu, ogrodników,
- są dobrze zachowane lub w stanie pozwalającym na ich rewaloryzację,
- są przedmiotem troski konserwatorskiej”.

Dalej, „Pomnikami Historii mogą być (...) **zespoły budowlane**, które: • tworzą zespół zabudowy o jednorodnym stylowo i artystycznie charakterze (zmiany i przekształcenia nie wpływają w sposób istotny na kompozycję i dyspozycję zespołu), • zachowały pierwotne funkcje użytkowe, • stanowią świadectwo ciągłości tradycji; dzieła architektury i budownictwa lub zespoły tych dzieł o wspólnych cechach stylowych, użytkowych lub konstrukcyjnych, które: • prezentują wybitne walory architektoniczne, • stanowią przykład nowatorskich bądź unikatowych rozwiązań budowlanych i inżynierskich, • są jednorodne stylowo lub o czytelnych i zharmonizowanych ze sobą nawarstwieniach, • zawierają wybitny artystycznie wystrój i elementy wyposażenia związane historycznie z obiektem,” (...), a także: „**cmentarze**, które: • zachowały historyczny układ przestrzenny, • zawierają dzieła sztuki sepulkralnej o dużych wartościach artystycznych lub będące przejawem miejscowej tradycji kamieniarskiej, • kryją prochy wybitnych Polaków, • są świadectwem ważnych wydarzeń historycznych, • posiadają wartościowy drzewostan”.

W świetle powyższego, zarówno obiekty – zespoły budowli, tym samym wille w stylu zakopiańskim, jak i Stary Cmentarz na Pęksowym Brzyku, wypełniają wymogi zawarte w katalogu wyszczególnionych zabytków, kwalifikujących się do uznania za Pomnik Historii. Niemniej jednak, mając na uwadze zakres opracowania, jakie należy złożyć przy ubieganiu się o nadanie statutu Pomnika Historii, działanie to musi zostać przesunięte na przyszłe lata.

Zgodnie bowiem ze wzorem dokumentacji zgłoszenia, należy przedłożyć dokumentację, zawierającą następujące punkty:

1. Identyfikacja obiektu

a. Nazwa obiektu

b. Miejscowość, adres (tam, gdzie jest to możliwe, nazwa ulicy i nr posesji)

c. Gmina, powiat, województwo

d. Nr rejestru zabytków i data wydania decyzji (z załączeniem kopii tych dokumentów)

e. Granice i obszar obiektu zgłaszanego do uznania za Pomnik Historii

W wypadku miast wystarczające jest opisanie granic według ulic, naturalnych form terenowych (rzeka, wąwóz) lub trwałych elementów kulturowych (linia kolejowa, drogi lokalne itp.). Granice obiektów obszarowych mogą być również określone według dokładnie opisanych form terenowych (jak miało już miejsce przy Pomnikach Historii takich jak Góra Świętej Anny i Srebrna Góra) lub obowiązujących planów zagospodarowania przestrzennego, albo zatwierdzonych uchwałą gminy wytycznych do planów (tak było w wypadku Racławic). W przypadku pojedynczych budowli lub zespołów budowlanych, a także dzieł inżynierskich konieczne jest określenie granic według mapy ewidencyjnej gruntów z podaniem numerów działek i sygnatur map ewidencyjnych.

f. Mapy (plany) przedstawiające granice wnioskowanego terenu

Plan orientacyjny przedstawiający obiekt i jego otoczenie (w skali od 1:2000 do 1:25 000 w zależności od rozmiarów obiektu). Plan sytuacyjny precyzyjnie określający granice zgłaszanego obszaru wraz z lokalizacją zgłaszanych we wniosku obiektów (skala od 1:500 do 1:5000). Obie mapy powinny uwzględniać ewentualne granice obszarów chronionych już odrębnymi przepisami. Schematyczny planik z zaznaczeniem granic Pomnika Historii, możliwy do publikacji w „Dzienniku Ustaw” (mapka wektorowa do edycji, w formacie eps, ai, lub pdf).

2. Uzasadnienie zgłoszenia

a. Określenie znaczenia

Określenie znaczenia winno objaśnić najbardziej wartościowe cechy obiektu. Może to być unikalny charakter zachowanej budowli, siedliska naturalnego lub miasta. Zachowany obiekt może być wyjątkowo piękny, stary albo różnicowany i stanowić świadectwo kultury materialnej i niematerialnej historii. Punkt ma dać odpowiedź na pytania: Co reprezentuje dany obiekt? Co czyni go wybitnie cennym? Jakie specyficzne wartości wyróżniają dany obiekt?

b. Autentyczność

W podpunkcie należy określić stopień zachowania obiektu w stosunku do jego stanu pierwotnego, określić stopień i wagę przekształceń. Wykazać, że remonty prowadzono przy użyciu tradycyjnych metod i materiałów.

c. Kryteria, jakie spełnia proponowany obiekt

Podpunkt jest podsumowaniem, w którym wykazuje się jednoznacznie, pod jakimi względami obiekt spełnia poszczególne kryteria. Można też dołączyć analizę porównawczą ukazującą zgłaszany obiekt na tle innych.

3. Opis

a. Opis obiektu

Należy opisać wygląd obiektu w chwili zgłoszenia, wymieniając wszystkie znaczące cechy obiektu, styl architektoniczny, datę budowy oraz materiały budowlane, a także opisać jego otoczenie. W przypadku historycznego miasta lub dzielnicy trzeba scharakteryzować układ przestrzenny ze wskazaniem najważniejszych lub charakterystycznych budowli, ale bez szczegółowego opisu poszczególnych budynków. W przypadku krajobrazów kulturowych należy uwzględnić także kryteria przyrodnicze. Opis obiektu powinien mieć od 9000 (w przypadku pojedynczych budowli lub spójnych zespołów) do 18 000 (miasta, krajobraz kulturowy) znaków maszynopisu (ze spacjami).

b. Historia i rozwój

Należy przedstawić tu etapy powstawania obiektu lub zespołu wraz ze znaczącymi zmianami

(rozbiórki lub odbudowy), podając nazwiska fundatorów, projektantów etc. W przypadku miejsc historycznych należy obok opisu wydarzeń przedstawić także kolejne zjawiska naturalne i kulturowe, które miały wpływ na obecny stan obiektu. W przypadku krajobrazów kulturowych należy uwzględnić wszelkie aspekty ludzkiej działalności na danym obszarze. Należy dążyć do jak największej zwięzłości w podawaniu informacji. Opis powinien mieć od 9000 (w przypadku pojedynczych obiektów) do 18 000 (miasta) znaków maszynopisu (ze spacjami).

c. Obecny stan zachowania

Oprócz ogólnego przedstawienia stanu zachowania (konserwacji) dokumentacja powinna zawierać także dane statystyczne. Na przykład, w przypadku historycznego miasta lub obszaru będzie to odsetek budynków wymagających większych bądź mniejszych prac remontowych, a w przypadku pojedynczej budowli lub innego zabytku – skala i czas trwania prac konserwatorskich. W podpunkcie należy omówić zakończone prace konserwatorskie.

d. Wiedza o obiekcie

Informacje na temat prowadzonych badań naukowych, istniejących dokumentacji i studiów konserwatorskich. Informacje dotyczące publikacji należy umieścić dalej, w punkcie Bibliografia

4. Zarządzanie

a. Prawo własności

Dokładne wskazanie właściciela (lub właścicieli) jest jednym z elementów identyfikacyjnych; zatem konieczne jest jego lub ich określenie. Tylko w wypadku zespołów zurbanizowanych wystarczy podać „zarządzającego” burmistrza lub wójta. Poza tym – w wypadku miast zabytkowych – odpowiedzialność generalna za realizację przepisów ustawy o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami spoczywa na władzach samorządowych. W przypadku dużych obiektów przyrodniczych lub krajobrazów kulturowych należy wymienić tylko największe instytucje będące właścicielami lub użytkownikami ziemi bądź nieruchomości.

b. Osoby i instytucje upoważnione do zarządzania

Należy podać organ lub organy władzy odpowiedzialne prawnie za zarządzanie obiektem oraz osobę odpowiadającą za bieżący nadzór obiektu i za budżet służący jego utrzymaniu.

c. Czynniki wpływające na obiekt

i. Wpływ środowiska

Należy wskazać czynniki obecnego zagrożenia obiektu lub mogące je stanowić w przyszłości (powódź, szkody górnicze, skażenie środowiska) oraz kroki podjęte dla opracowania stosownych planów zabezpieczających.

ii. Wpływ zagospodarowania przestrzennego i ruchu turystycznego:

- presja w kwestiach rozbiórki, przebudowy lub adaptacji obiektów do nowych potrzeb, co zagraża ich autentyczności,
- nieodpowiednia lub nadmierna eksploatacja bogactw naturalnych,
- tworzenie nowych ośrodków osadniczych na terenie obiektu lub w jego pobliżu,
- brak planów zagospodarowania przestrzennego oraz wyznaczenia stref ochrony Konserwatorskiej,
- ocena ruchu turystycznego (czy obiekt może przyjąć obecną bądź przewidywaną liczbę zwiedzających bez negatywnych skutków, tzn. określić jego przepustowość; wskazać, jakie kroki podjęto w celu kontrolowania ruchu turystycznego).

iii. Bezpieczeństwo obiektu (obiektów)

Informacja o zabezpieczeniu przed pożarem i przestępczością, innych środkach ochrony, przeszkoleniu personelu.

d. Zatwierdzone plany związane z obiektem

Należy tu wymienić wszystkie zatwierdzone plany związane z obiektem mające bezpośredni wpływ na jego konserwację, użytkowanie i udostępnienie, oraz krótko streścić ich główne postanowienia. Niezbędne jest również odniesienie do sposobu użytkowania (utrzymanie obecnego, projektowane zmiany). Należy też wskazać ewentualne powiązanie obiektu z większymi systemami ochronnymi, np. park narodowy, park krajobrazowy, obszar chronionego krajobrazu, element sieci Natura 2000, lub ze szlakami dziedzictwa historycznego (np. szlak o zasięgu ogólnokrajowym lub kontynentalnym).

e. Projektowane prace remontowo-konserwatorskie

- zakres prac z rozbiciem na etapy, inwestorzy,
- terminy badań, dokumentacji, wykonawstwa,
- finansowanie (zabezpieczenie środków).

f. Edukacja i zaplecze turystyczne

- program edukacyjny związany z obiektem i wydarzeniami historycznymi, które miały tam miejsce,
- zaplecze społeczne czyli działalność stowarzyszeń lub fundacji,
- imprezy kulturalne (np.: widowiska, koncerty, plenery, wystawy).

g. Promocja i turystyka

Przystosowanie obiektu do ruchu turystycznego z uwzględnieniem zaplecza technicznego i socjalnego, a także informacji turystycznej i przewodniczej.

5. Dokumentacja

a. Fotografie

Należy dołączyć wystarczającą liczbę fotografii w formie tradycyjnej i elektronicznej, aby w pełni ukazać walory obiektu w ogólnych zarysach i w szczegółach, w tym jedno lub więcej zdjęć lotniczych („z lotu ptaka”).

b. Bibliografia

Bibliografia powinna zawierać odnośniki do najważniejszych opublikowanych źródeł i należy ją zestawiać zgodnie z obowiązującymi normami.

c. Kartografia

W celu udokumentowania autentyczności obiektu i stopnia zachowania historycznego układu przestrzennego należy dołączyć aktualną mapę (plan) obiektu oraz kopie wybranych map (planów) historycznych w porównywalnych skalach.

d. Archiwalia

Należy podać adres archiwum lub innego miejsca, w którym przechowuje się dane ewidencyjne i historyczne, materiały kartograficzne i ikonograficzne.

e. Strony internetowe prezentujące obiekt starający się o uznanie za Pomnik Historii

Prócz stron oficjalnych, np. miasta czy muzeum, należy wybrać strony prezentujące walory „pomnika”, ze wskazaniem stron obcojęzycznych.

6. Podpis upoważnionego przedstawiciela zgłaszającego.

PRIORYTET III: PROMOCJA I EDUKACJA DZIEDZICTWA KULTUROWEGO SŁUŻĄCA BUDOWANIU TOŻSAMOŚCI.

KIERUNKI DZIAŁAŃ	ZADANIA	LICZBA/ILOŚĆ
Działania informacyjne.	Poprawa dostępności do poszczególnych obiektów zabytkowych poprzez odpowiednie oznakowanie obiektów, dróg i szlaków w sposób jednolity.	0/4
	Opracowanie systemu informacji wizualnej w postaci ustandaryzowanych tablic pamiątkowych, zawierających krótką informację na temat historii obiektu, w tym zwłaszcza na temat znanych osób zamieszkujących dany obiekt, np. poprzez włączenie obiektów zabytkowych w nowoutworzone szlaki tematyczne, np. literacki, artystyczny, bądź inne, poprzez stworzenie jednolitych tablic informacyjnych.	

W trakcie opracowania docelowo 4 szlaki:

1. Szlak obiektów odrestaurowanych przy wsparciu finansowym gminy oraz innych podmiotów.
2. Szlak sakralnych obiektów małej architektury – kapliczki i krzyże przydrożne.
3. Szlak miejsc martyrologii, powiązany z Muzeum Palace.
4. Szlak zabytków utraconych w wyniku działań wojennych, zwłaszcza w obrębie obecnego PKK Krupówki, w wyniku niemieckiej „Ordnungsaktion” (powiązanie z Muzeum Palace).

W pierwszej kolejności tabliczkami będą opatrywane obiekty poddane pracom restauratorskim i konserwatorskim, w tym zwłaszcza kapliczki, w stosunku do których najprościej jest o pozyskanie zgody na montaż tabliczki. Planuje się przedstawić krótką treść w języku polskim oraz angielskim.

KIERUNKI DZIAŁAŃ	ZADANIA	LICZBA/ILOŚĆ
Działania informacyjne.	Jasne i czytelne zaprezentowanie form ochrony dziedzictwa kulturowego w podejmowanych dokumentach strategicznych miasta	3

1. Opracowanym przez Biuro Miejskiego Konserwatora Zabytków, dokumentem, zawierającym zbiór wszystkich form ochrony zabytków na terenie miasta Zakopane jest:

➤ Gminny program Opieki nad Zabytkami.

Ponadto co najmniej raz w roku dokonywana jest aktualizacja Gminnej Ewidencji Zabytków miasta Zakopane. Aktualizacja dokonywana jest poprzez włączanie i wyłączenie z wykazu nieruchomości objętych ochroną konserwatorską. Wykaz nieruchomości stanowi załącznik do Zarządzenia Burmistrza Miasta Zakopane ws. aktualizacji gminnej ewidencji zabytków. Od monumentu

uchwalenia GPOnZ obowiązywały następujące Zarządzenie ws. aktualizacji gminnej ewidencji zabytków:

➤ **Zarządzenie nr 163 /2018 Burmistrza Miasta Zakopane z dnia 11.07.2018r. w sprawie: aktualizacji Gminnej Ewidencji Zabytków Miasta Zakopane.**

Dokonano aktualizacji gminnej ewidencji zabytków poprzez usunięcie z wykazu nieruchomości rozebranych bądź wskazanych do wyłączenia spod opieki konserwatorskiej, bądź takich które na skutek przebudów bądź zniszczeń, utraciły wartości zabytkowe. Dokonano korekt w obrębie istniejących informacji o nieruchomościach zabytkowych, korekt w adresach oraz włączono nowe obiekty, pominięte we wcześniejszym wykazie gminnej ewidencji zabytków. Zaktualizowana lista GEZ została włączona do uchwalonego GPOnZ.

➤ **Zarządzenie nr 21 /2020 Burmistrza Miasta Zakopane z dnia 29.01 2020r. w sprawie: zmiany Gminnej Ewidencji Zabytków Miasta Zakopane.**

Dokonano aktualizacji GEZ poprzez dodanie do istniejącego wykazu 5 nieruchomości:

1. Tatrzański Instytut Hydrometeorologiczny PIHM, Zakopane, Rówień Krupowa, ul. Sienkiewicza 26c, dz. ewid. nr 743 obr. 5, 1967r., J. Dajewski, W. Dzieciotowska – Dajewska.
2. Dom Wczasowy „Panorama” na Antałówce, Zakopane, ul. Wierchowa 6, dz. ewid. nr 629 i 1/8 obr.12, 1965r., J. Dajewski.
3. Hala Sportowa Centralnego Ośrodka Sportowego, Zakopane, ul. B. Czecha 1, dz. ewid. nr 417/2 obr. 12, 1962r., A. Skoczek, B. Zaufal, St. Karpiel, J. Dajewski.
4. Bar „FIS”, Zakopane, ul. Kościuszki 22, dz. ewid. nr 550/2 obr. 6, 1961r., St. Tylka.
5. Bar „Pod Smrekami”, Zakopane, ul. Droga na Bystre 2a, dz. ewid. nr 422 obr. 12, 1961r., St. Tylka.

➤ **Zarządzenie nr 166 /2020 Burmistrza Miasta Zakopane z dnia 20.08.2020r. w sprawie: zmiany Gminnej Ewidencji Zabytków Miasta Zakopane.**

Dokonano aktualizacji GEZ poprzez dodanie do istniejącego wykazu 10 obiektów małej architektury:

Lp.	Miejscowość	Obiekt	Ulica
1.	ZAKOPANE	Krzyż Przydrożny przy Rondzie Dmowskiego, na dz. nr ew. 364/6 obr. 4	Rondo Dmowskiego
2.	ZAKOPANE	Krzyż Przydrożny/Choleryczny przy Rondzie Solidarności, na dz. nr ew. 737/60 obr. 5	Rondo Solidarności
3.	ZAKOPANE	Krzyż Przydrożny na os. Janosówka, na dz. nr ew. 55/2 obr. 71	Janosówka
4.	ZAKOPANE	Krzyż Przydrożny na os. Guty, na dz. nr ew. 1/7 obr. 48	Guty
5.	ZAKOPANE	Krzyż Przydrożny, na dz. nr ew. 123/2 obr. 5	Kasprusie
6.	ZAKOPANE	Kapliczka Przydrożna „Koronacja Najświętszej Maryi Panny”, na dz. nr ew. 241 obr. 7	Kościeliska
7.	ZAKOPANE	Kapliczka Przydrożna Matki Boskiej Niepokalanej Poczęcie, dz. nr ew. 167/2 obr. 5	Jagiellońska/ Piaseckiego
8.	ZAKOPANE	Kapliczka Przydrożna Matki Boskiej Szkaplerznej, na dz. nr ew. 628/2 obr. 4 i 644/1 obr. 5	Nowotarska
9.	ZAKOPANE	Pomnik „Ratownikom Górskim”, na dz. nr ew. 124/2 obr. 5	Zaruskiego

10.	ZAKOPANE	Relikt bramy d. pensjonatu „Smereków”, na dz. nr ew. 166 obr. 5.	Jagiellońska/ Piaseckiego
-----	----------	---	------------------------------

2. Formy ochrony zabytków na terenie miasta, szczegółowo przedkładane są również w **Miejscowych Planach Zagospodarowania Przestrzennego**. Bieżące korekty w mpzp pozwalają na dokonywanie aktualizacji w zakresie obiektów i obszarów wpisanych do rejestru zabytków województwa małopolskiego czy do gminnej ewidencji zabytków miasta Zakopane. W mpzp nanoszone są także inne formy ochrony, takie jak parki kulturowy czy strefy ochrony konserwatorskiej.
3. Niniejsze **Sprawozdanie z realizacji GPONZ z 2 lat za okres: 12.09.2018r. – 12.09.2020r.** podsumowuje działania w zakresie ochrony zabytków i opieki nad zabytkami, jak również zawiera najbardziej aktualny wykaz zmian w obrębie form ochrony konserwatorskiej na terenie miasta Zakopane.

KIERUNKI DZIAŁAŃ	ZADANIA	LICZBA/ILOŚĆ
Działania edukacyjne.	Merytoryczne wsparcie publikacji i wydawnictw, traktujących o zasobach dziedzictwa.	4
	Organizowanie szkoleń oraz konferencji związanych z ochroną zabytków oraz udział w szkoleniach zewnętrznych.	8
	Udzielanie właścicielom zabytków informacji o wszelkich możliwościach korzystania z dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytkach.	
	Wsparcie edukacji regionalnej w zakresie dziedzictwa, prowadzenie zajęć dla dzieci przedszkolnych oraz szkolnych.	1
KIERUNKI DZIAŁAŃ	ZADANIA	LICZBA/ILOŚĆ
Promocja i popularyzacja dziedzictwa kulturowego.	Współpraca z mediami w zakresie promocji dziedzictwa kulturowego regionu oraz upowszechniania działań związanych z opieką nad zabytkami.	5
	Organizacja i wsparcie konkursów oraz wystaw związanych z dziedzictwem kulturowym regionu Podhala.	2
	Organizowanie i wspieranie konferencji i obchodów związanych z dziedzictwem kulturowym oraz innych wydarzeń kulturalnych.	2

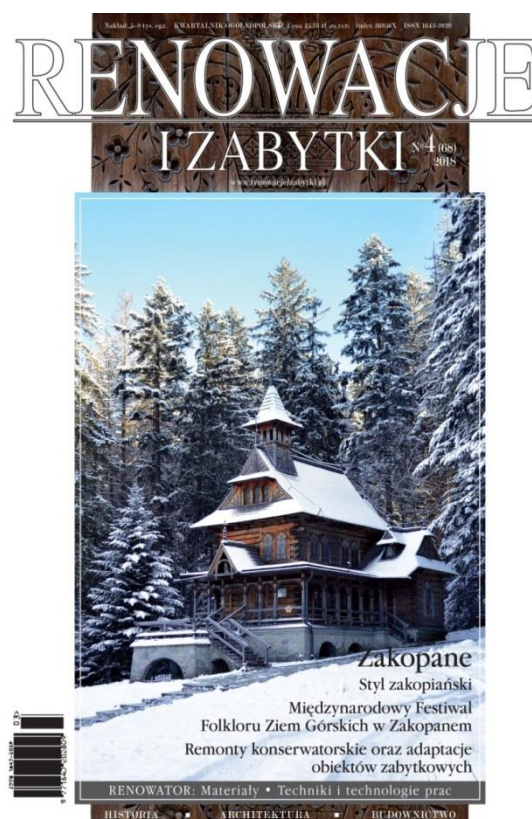
1. Koordynowanie oraz redagowanie treści do ogólnopolskiego kwartalnika „Renowacje i Zabytki” nr 4/2018 publikacja styczeń 2019r. Koszt publikacji: 29,767,50 brutto – finansowane oraz współrealizowane przez Zakopiańskie Centrum Kultury.

W ramach publikacji Miejski Konserwator Zabytków opracował dwa artykuły do kwartalnika:

- *Zespół Starego Kościółka oraz Stary Cmentarz Zasłużonych na Pęksowym Brzyzku w Zakopanem.*
- *Równień Krupowa – krajobraz kulturowy.*

W ramach publikacji koordynowano treści pozostałych artykułów:

- *„Czerwony Dwór”, perła stylu zakopiańskiego, dr Małgorzata Wonuczka – Wnuk, Koordynator ds. programowych Centrum Kultury Rodzimej Czerwony Dwór*
- *„Palace” – trudne koleje losu, Anna Karpiel – Semberecka, Kierownik Biura Komunikacji Społecznej i Promocji Urząd Miasta Zakopane*
- *Historia „Koszystej” i garść wiadomości o jej mieszkańcach, Anna Sztudynger-Kaliszewicz – córka Jana Sztudyngera, Dorota Sztudynger-Zaczek – wnuczka Jana Sztudyngera*
- *Muzeum Jana Kasprowicza na Harendzie, Małgorzata Karpiel, Kierownik Biura Stowarzyszenia Przyjaciół Twórczości Jana Kasprowicza, Muzeum Jana Kasprowicza na Harendzie*
- *Willa „Cicha” – Dom Sztuki Karola Kłosowskiego, Jacek Bukowski, wnuk artysty*
- *„Górole, górole, góralsko muzyka, Cały świat (u)obendzies, ni ma takiej nika”, Joanna Staszak, Naczelnik wydziału Kultury Urząd Miasta Zakopane*
- *Krupówki parkiem kulturowym, Michał Murzyn, Muzeum Tatrzańskie*
- *Podhalańskie budownictwo ludowe pod Giewontem, Zbigniew Moździerz, Muzeum Tatrzańskie*
- *Styl zakopiański w architekturze Zakopanego, Zbigniew Moździerz, Muzeum Tatrzańskie*
- *Styl zakopiański w architekturze Zakopanego, Zbigniew Moździerz, Muzeum Tatrzańskie*
- *Styl zakopiański w architekturze Zakopanego, Zbigniew Moździerz, Muzeum Tatrzańskie*

2. Redagowanie treści do scenariusza oraz udział w produkcji TVP „W Zakopiańskim Stylu” 4 odcinki. Zadanie finansowane oraz współrealizowane przez Zakopiańskie Centrum Kultury.

- Odcinek I: styl zakopiański – willa „Koliba”; willa „Koszysta” Jana Sztaudyngera; zespół klasztorny siostr Albertynek na Kalatówkach; kaplica Najświętszego Serca Pana Jezusa na Jaszczurówce.
- Odcinek II: styl zakopiański – willa „Dom Pod Jedłami”; willa d. „Adasiówka”, obecnie Dom Rekolekcyjny „Księżówka”; kościół parafialny p.w. Świętej Rodziny.
- Odcinek III: styl zakopiański – willa „Czerwony Dwór”; willa „Atma” Karola Szymanowskiego; willa „Harenda” Jana Kasprowicza; Stary Cmentarz na „Pęksowym Brzyku”; willa „Cicha” Karola Kłosowskiego;
- Odcinek IV: styl zakopiański „Gmach Muzeum Tatrzańskiego”; Hrabia Zamoyski „Bazar Polski”; Szkoła Przemysłu Drzewnego oraz Liceum Plastyczne im. A. Kenara; Sanktuarium Matki Bożej Objawiającej Cudowny Medalik na Olczy.

3. Kwartalik dla mieszkańców.

Informacje z zakresu działalności Biura Miejskiego Konserwatora Zabytków są na bieżąco przekazywane do Biura Komunikacji Społecznej w postaci artykułów, i są zamieszczane w redagowanym przez Miasto „Kwartalniku dla Mieszkańców”.

4. Profil: Miejski Konserwator Zabytków w Zakopanem, na portalu społecznościowym Facebook.

Od czerwca 2020 roku uruchomiono poświęconą kulturze, witrynę Biura Miejskiego Konserwatora Zabytków na portalu społecznościowym Facebook: „Miejski Konserwator Zabytków w Zakopanem”. Na profilu co kilka dni publikowane są posty, informujące o pracach konserwatorskich i restauratorskich, wykonywanych ze środków gminy miasto Zakopane. Jak również prezentowane są mało znane obiekty i obszary zabytkowe, posiadające ciekawe historie oraz wysokie wartości zabytkowe.

5. Udział Biura Miejskiego Konserwatora Zabytków w szkoleniach/konferencjach/komisjach zewnętrznych:

- 1) Europejski Kongres Informacji Renowacyjnej EKIR 2019 w Krakowie w dniach 01.-03.04.2019r. Obrady / wykłady w zakresie aktualnych możliwości technologicznych w obrębie zabytków, przykłady rekonstrukcji obiektów zabytkowych - obowiązujące doktryny a pragmatyka, kreacja konserwatorska w zabytku z uwzględnieniem rzeczywistych potrzeb i norm, prezentacje obiektów, miast, regionów - realizacje z wykorzystaniem budżetów własnych i dofinansowań unijnych, prezentacje materiałów konserwatorskich i restauratorskich / panele historyczne i konserwatorskie, w tym referat i prezentacja Miejskiego Konserwatora Zabytków pn. „Zakopane – problematyka konserwatorska”.
- 2) Polsko-Niemiecka Konferencja „Architektura ryglowa - wspólne dziedzictwo ANTIKON 2019”; W dniach 16-18.09.2019 w Zgorzelcu odbyła się XIX. edycja Konferencji, poświęcona m. in. regionalnym domom przystupowym, adaptacji zabytków drewnianych do dzisiejszych wymogów użytkowych i norm budowlanych, a ponadto o technologiach, konserwacji i zabezpieczeniach drewna, badaniach, realizacjach, odkryciach.
- 3) Uczestnictwo w obradach Głównej Komisji Konserwatorskiej, działającej przy Generalnym Konserwatorze Zabytków w Departamencie Ochrony Zabytków w Ministerstwie Kultury i

Dziedzictwa Narodowego w Warszawie; prezentacja aktualnych problemów konserwatorskich w Zakopanem, zaakcentowanie konieczności zwiększenia nakładów finansowych na prace konserwatorskie, restauratorskie i roboty budowlane dla zabytków w Zakopanem, poprzez udzielanie dotacji z budżetu państwa.

- 4) Dwukrotne uczestnictwo w posiedzeniach Wojewódzkiej Rady Ochrony Zabytków, działającej przy Małopolskim Wojewódzkim Konserwatorze Zabytków w Krakowie; przedstawienie problemów związanych z wielkokubaturową zabudową, dopuszczoną planami zagospodarowania przestrzennego, omówienie problematyki konserwatorskiej związanej z montażem krzyży nagrobnych Marii Dembowskiej i Bronisława Dembowskiego na Starym Cmentarzu w Zakopanem, prezentacja obiektów architektury FIS, planowanej do objęcia ochroną konserwatorską.

6. Zorganizowane szkolenia w zakresie ochrony i opieki nad zabytkami. Zadanie finansowane oraz współrealizowane przez Zakopiańskie Centrum Kultury.:

- 1) 24.10.2019r. w willi „Czerwony Dwór” zorganizowano spotkanie na temat: Dotacje na prace konserwatorskie, restauratorskie lub roboty budowlane przy zabytku wpisanym do rejestru zabytków. Mając na uwadze wspólną troskę o zachowanie dziedzictwa kulturowego regionu zorganizowano spotkanie informacyjne, którego celem było przybliżenie właścicielom zabytkowych nieruchomości, wpisanych do rejestru zabytków województwa małopolskiego, zagadnień, związanych z uzyskaniem dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie i roboty budowlane w obrębie zabytkowych nieruchomości, zarówno ze środków Gminy Miasto Zakopane jak i z budżetu Urzędu Marszałkowskiego w Krakowie oraz z zasobów Małopolskiego Wojewódzkiego Konserwatora Zabytków. Przedstawiciele wskazanych jednostek, przybliżyli zasady oraz tryby udzielania i rozliczania dotacji na prace konserwatorskie, restauratorskie lub remonty budowlane przy zabytkach wpisanych do rejestru zabytków.

- 2) Współpraca z Agencją Informacyjno-Promocyjną "Raport", organizatorem wydarzenia, nad organizacją Europejskiego Kongresu Informacji Renowacyjnej EKIR 2020 Kraków – Zakopane; wydarzenie planowane było w dniach 30.03.-02.04.2020r., jednakże, ze względu na zaistniałą w Polsce sytuację związaną z koronawirusem Covid-19, organizatorzy XIX EKIR kierując się "stanem wyższej konieczności", zaleceniami administracji państwowej i samorządowej oraz bezpieczeństwem obywateli, podjęli decyzję o przeniesieniu terminu Europejskiego Kongresu Informacji Renowacyjnej na dni 22-26 listopada 2020 roku.
- 3) Na dzień 20.04.2020r., w ramach cyklu „Wieczór w Czerwonym Dworze”, na okoliczność obchodów Międzynarodowego Dnia Ochrony Zabytków, wspólnie z Towarzystwem Opieki nad Zabytkami oddział podhalański im. Stanisława Witkiewicza, planowano wspólną konferencję, poświęconą architekturze drewnianej Zakopanego – wydarzenie nie zostało zorganizowane z powodu pandemii Covid-19.
- 4) Informacje w zakresie możliwości pozyskanie środków są na bieżąco przekazywane posiadaczom zabytków poprzez media społecznościowe oraz witrynę zakopane.pl, jak również informacje są publikowane w redagowanym przez Miasto „Kwartalniku dla Mieszkańców”.
7. **„Popularyzacja zakopiańskiego dziedzictwa kulturowego” - zadanie zrealizowane przez Zakopiańskie Centrum Kultury –Centrum Sztuki Rodzimej Czerwony Dwór w ramach nieodpłatnych warsztatów.** Podczas zajęć, każdy mógł zapoznać się z tajnikami rękodzieła podhalańskiego. Projekt pod nazwą „Popularyzacja zakopiańskiego dziedzictwa kulturowego” był finansowany ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Małopolskiego na lata 2014-2020, działanie 6.1.3. Rozwój instytucji kultury oraz udostępnianie dziedzictwa kulturowego – wysokość pozyskanej dotacji oraz koszt realizacji zadania: 342 746,81 zł. Przeprowadzono warsztaty promujące oraz ukazujące następujące tajniki wyrobu rękodzieła regionalnego:
 - haft biały i kolorowy
 - malarstwo na szkle
 - wszystko o dudach podhalańskich
 - kierpce, paski, torebki
 - serdaki, kozuchy, rękawice, czapki
 - kwiaty z bibuły

8. **Szlak zakopiańskich ławeczek multimedialnych – zadanie zrealizowane przez Zakopiańskie Centrum Kultury oraz Wydział Kultury UM Zakopane** w ramach projektu „Popularyzacja zakopiańskiego dziedzictwa kulturowego”, finansowanego ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Małopolskiego na lata 2014-2020, działanie 6.1.3. Rozwój instytucji kultury oraz udostępnianie dziedzictwa kulturowego.

Zlokalizowane na terenie miasta, rzeźbione, kamienne granitowe ławeczki poświęcone pisarzom Janowi Kasprowiczowi, Witkacemu, Kornelowi Makuszyńskiemu, Janowi Sztaudyngerowi, kompozytorom - Mieczysławowi Karłowiczowi, Karolowi Szymanowskiemu i Wacławowi Geigerowi oraz znanemu muzykantowi i przewodnikowi tatrzańskiemu Bartusiowi Obrochcie, a także muzyce góralskiej Parafialnego Regionalnego Zespołu „Giewont”. Ławeczki wykonano na zlecenie Urzędu Miasta na podstawie projektów artysty rzeźbiarza Marka Szali. Realizacja projektu w 75% sfinansowana została ze środków unijnych w ramach projektu „Popularyzacja zakopiańskiego dziedzictwa kulturowego”, w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Małopolskiego na lata 2014-2020. Działanie 6.1.3 Rozwój instytucji kultury oraz udostępnianie dziedzictwa kulturowego”. Wszystkie ławeczki są multimedialne. Rzeźbienia na ich oparciu nawiązują do prezentowanych tematów i postaci, a po naciśnięciu przycisku można wysłuchać utworów literackich i muzycznych. Tekstom czytany towarzyszy muzyka skomponowana przez Jerzego Chruścińskiego z Teatru Witkacego. Z kolei kod QR odsyła do strony, na której można zapoznać się z ciekawymi biografiami opracowanymi przez dr Agnieszkę Jurczyńską-Kłosok. Ławeczki podpisane są także pismem Braille’a.

- 9. Międzynarodowy Festiwal Folkloru Ziem Górskich w Zakopanem – zadanie zrealizowane przez Zakopiańskie Centrum Kultury oraz Wydział Kultury UM Zakopane.** Zadanie współfinansowane z dotacji Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego w ramach programu Kultura Ludowa i Tradycyjna: dotacja w wysokości 140 000, 00 zł – za roku 2019; oraz ze środków Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego pochodzących z Funduszu Promocji Kultury, dotacja w wysokości 140 000, 00 zł – za rok 2020r.

W 2019r. koszt organizacji Festiwalu wyniósł 1 239 746,82 zł, w tym dotacja z Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego w ramach działań „Kultura Ludowa i Tradycja”, w kwocie 200.000 zł oraz dotacja na promocję wydarzenia z Małopolskiego Urzędu Marszałkowskiego w Krakowie – Departament Kultury, Dziedzictwa Narodowego i Promocji w kwocie 81.300 zł.

W 2020r. na organizację festiwalu, Miasto Zakopane otrzymało dotację z Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego w ramach działań „Kultura Ludowa i Tradycja”, w kwocie 205 300,00 zł, przy czym, ze względu na sytuację związaną z pandemią COVID-19, Miasto Zakopane zdecydowało się na przeniesienie edycji Festiwalu do sieci, tym samym zmniejszono kwotę dotacji do kwoty 150 000,00 zł. Na realizację Festiwalu Miasto Zakopane otrzymało również dotację z Małopolskiego Urzędu Marszałkowskiego w Krakowie – Departament Kultury, Dziedzictwa Narodowego i Promocji, w kwocie 30 000,00 zł.

Na program Festiwalu składają się występy zespołów prezentujących góralski folklor z całego świata, a także liczne imprezy towarzyszące. Prezentowanej jest nie tylko piękno oraz różnorodność ludowej kultury i tradycji, lecz zwłaszcza ogromna troska o zachowanie autentyczności tej kultury i przekazanie następnym pokoleniom. Wydarzeniami towarzyszącymi są: Mistrzostwa Podhala w Powożeniu, koncert „Muzyka Łuku Karpat”, korowód ulicami Zakopanego, Wystawa Owczarków Podhalańskich, Kiermasz Sztuki Ludowej i Rzemiosła Artystycznego, Konkurs Kapel, Instrumentalistów i Śpiewaków Ludowych, Dni Narodowe, a także koncert „Mali Górale”, koncert „Na Folkową Nutę”, konkurs fotograficzny „Żywiół Folkloru”, konkurs plastyczny na dziecięcy plakat festiwalowy oraz warsztaty sztuki ludowej i animacje dla dzieci. Festiwal chroni, promuje i upowszechnia dziedzictwo kulturowe górskich regionów Polski, Europy i świata.

- 16-24 sierpnia 2019: 51. Międzynarodowy Festiwal Folkloru Ziem Górskich – zorganizowany tradycyjnie, na Dolnej Równi Krupowej, gdzie założono wioskę festiwalową.

- 16 -22 sierpnia 2020r.: „Górale Świata Sercem w Zakopanem” - ze względu na obowiązujące obostrzenia sanitarne, spowodowane pandemią COVID-19 większa część wydarzeń festiwalowych odbyła się w wersji on-line. W trakcie trwania Festiwalu w willi „Czerwony Dwór” zorganizowano warsztaty regionalne oraz animacje dla najmłodszych. W ramach Jarmarku Św. Cecylii prezentowano instrumenty ludowe oraz rękodzieło. Zaprezentowano także dwie publikacje pokonferencyjne „Wesele. Między przeszłością a teraźniejszością” oraz „Wtopieni w krajobraz. Zakopiańscy Twórcy Ludowi”, prezentujący zakopiańskich twórców ludowych. Wydany publikacjom towarzyszą wystawy –wewnątrz willi Czerwony Dwór „Wtopieni w krajobraz. Zakopiańscy Twórcy Ludowi”, druga plenerowa „Portrety zakopiańskich twórców ludowych w obiektywie Adama Brzozy”, a także plenerowa wystawa poświęcona instrumentom ludowym, na Dolnej Równi Krupowej, powstała przy współpracy z Muzeum Ludowych Instrumentów Muzycznych w Szydlowcu.

3. PODSUMOWANIE I WNIOSKI KOŃCOWE

Zadania, w zakresie ochrony zabytków i opieki nad zabytkami, przedłożone w Gminnym Programie Opieki Nad Zabytkami Gminy Miejskiej Zakopane na lata 2018-2021, za okres od 12.09.2018r. do 12.09.2020r. były wykonywane na bieżąco przy współpracy Wydziałów Urzędu Miasta Zakopane oraz instytucji kultury, podległych Burmistrzowi Miasta Zakopane :

- Biuro Miejskiego Konserwatora Zabytków
- Biuro Planowania Przestrzennego
- Wydział Strategii i Rozwoju
- Wydział Mienia i Nadzoru Właścicielskiego
- Wydział Kultury
- Zakopiańskie Centrum Kultury, w tym Centrum Kultury Rodzimej „Czerwony Dwór”

Niektóre z zadań, planowane do zrealizowania w roku 2020, ze względu na zaistniałą w Polsce sytuację związaną z koronawirusem Covid-19, jak np. współpraca z Agencją Informacyjno-Promocyjną "Raport", organizatorem wydarzenia Europejskiego Kongresu Informacji Renowacyjnej EKIR 2020 Kraków – Zakopane, zostały przełożone do czasu ustania pandemii. W związku z ograniczeniami, wynikającymi z walką przeciw rozprzestrzenianiu się epidemii, prace w zakresie realizacji Gminnego Programu Opieki Nad Zabytkami, w najbliższym czasie skoncentrowane są wokół zadań możliwych do zrealizowania on-line. Na lata następne, zaplanowano zacieśnienie współpracy z Wydziałem Kultury oraz Wydziałem Oświaty, w zakresie realizacji kierunków działań edukacyjnych i promocyjnych, ściśle związanych z ochroną zabytków architektury drewnianej miasta Zakopane.

Podsumowując koszty poniesione przez Gminę Miasto Zakopane w zakresie ochrony zabytków oraz promocji i popularyzacji dziedzictwa kulturowego, w ramach realizacji zadań, wynikających Priorytetów Gminnego Programu Opieki nad Zabytkami Gminy Miejskiej Zakopane, tj. Priorytetu I: Ochrona zasobów dziedzictwa, Priorytet II: Wzmocnienie narzędzi ochrony krajobrazu kulturowego oraz świadome kształtowanie przestrzeni, Priorytet III: Promocja i edukacja dziedzictwa kulturowego służąca budowaniu tożsamości, należy stwierdzić że:

- z budżetu Gminy Miasto Zakopane przeznaczono: ok. 26 mln. zł,
- z pozyskanych dotacji zewnętrznych: ok. 15 mln. zł.

Łącznie, na realizację zadań związanych z Gminnym Programem Opieki nad Zabytkami Gminy Miejskiej Zakopane na lata 2018-2021, Gmina Miejska Zakopane wydała blisko 41 mln. zł.